

INSTITUTIONEN FÖR SOCIALT ARBETE

ATT DEFINIERA VERKLIGHETEN I FÖRORTEN, EN FRÅGA OM MAKT?

**– En kritisk diskursanalys om hur förorten
Biskopsgården skildras i Göteborgs Posten**

SQ4562, Vetenskapligt arbete i socialt arbete, 15 hp

Scientific Work in Social Work, 15 higher education credits

Kandidatnivå

Termin 6

Författare: Esmeralda Eklöv & Linnéa Aidermo

Handledare: Adrián Groglopo

Förord

Vi vill rikta ett stort tack till vår handledare som bidragit med vägledning och goda råd under tiden för vårt uppsatsarbete.

Esmeralda & Linnéa

Abstract

Titel: Att definiera verkligheten i förorten, en fråga om makt?

Författare: Esmeralda Eklöv & Linnéa Aidermo

Nyckelord: Biskopsgården, Göteborgs Posten, Media, Makt, Diskurs

Syftet med vår studie var att göra en kritisk diskursanalys om hur förorten Biskopsgården skildras i Göteborgs Posten en månad före och en månad efter skjutningen på Vårväderstorget den 18 mars 2015. Frågeställningarna som vi undersökte var vilka teman som är mest framträdande i de utvalda artiklarna om Biskopsgården, vilka typer av diskurser som framträder och upprätthålls i de utvalda artiklarna, samt vilka de diskursiva skillnaderna är i hur förorten Biskopsgården skildras i Göteborgs Posten under perioden 18 februari, till 18 april 2015. Det empiriska materialet bestod i 56 artiklar som publicerades i Göteborgs Posten under perioden 18 februari, till 18 april 2015. Analysen av detta material genomfördes därefter med utgångspunkt i Faircloughs kritiska diskursanalys, i kombination med tematisering av diskurserna som analyserades. Frågeställningarna diskuterades utifrån teoretiska utgångspunkter som makt, socialkonstruktivism och rasism. Analysen identifierade åtta teman; *segregation, etnicitet, unga män, gäng, otrygghet, föräldrarnas ansvar, skolans ansvar och politikens ansvar*. Analysen resulterade i fyra diskurser; *utanförskap, kriminalitet, det farliga området* och *ansvar*. Avslutningsvis identifierade analysen främst två diskursiva skillnader före och efter skjutningen på Vårväderstorget; skillnader i antal publicerade artiklar, samt variationer i hur diskurserna framträdde. I denna studie förs en diskussion om att Göteborgs Postens skildringar av Biskopsgården påverkar de människor som tar del av dessa, oavsett om de bor i eller utanför denna förort.

Innehållsförteckning

Förord	2
Abstract	3
1. Inledning.....	6
Problemformulering	6
Syfte och frågeställningar.....	9
Centrala begrepp.....	9
<i>Diskurs</i>	9
<i>Temat</i>	10
<i>Förort</i>	10
Förförståelse	10
Studiens relevans för socialt arbete	11
Urval och avgränsningar.....	12
<i>Urval för empiriskt material</i>	12
<i>Urval för litteratur och tidigare forskning</i>	14
2. Bakgrund	16
Mediernas roll.....	16
Mediernas makt över publiken	17
Mediernas makt över journalistikens innehåll.....	17
Förortens bakgrund och stigmatisering	18
Biskopsgården och etnisk boendesegregation	20
Sammanfattad bakgrundsbeskrivning	21
3. Tidigare forskning	23
Forskning om medias påverkan.....	23
Forskning om förorten och dess invånare	26
Sammanfattning av tidigare forskning	29
4. Teoretisk tolkningsram	31
Makt.....	31
Socialkonstruktivism	34
Rasism som samhällsorganisering.....	35
5. Metod	37
Att använda dokument i forskning	37
Olika typer av artiklar.....	38
Diskursanalytiskt och tematiskt tillvägagångssätt.....	39

Arbetsfördelning.....	41
Etiska överväganden.....	42
Studiens trovärdighet och tillförlitlighet	44
Metodreflektion	44
6. Analys och resultat	46
Diskurs om utanförskap.....	46
<i>Segregation</i>	46
<i>Etnicitet</i>	49
<i>Skillnader i diskursen om utanförskap</i>	51
Diskurs om kriminalitet.....	52
<i>Unga män</i>	52
<i>Gäng</i>	55
<i>Skillnader i diskursen om kriminalitet</i>	57
Diskurs om det farliga området	58
<i>Otrygghet</i>	58
<i>Skillnader i diskursen om det farliga området</i>	60
Diskurs om ansvar	61
<i>Föräldrarnas ansvar</i>	61
<i>Skolans ansvar</i>	63
<i>Politikens ansvar</i>	64
<i>Skillnader i diskursen om ansvar</i>	66
7. Slutsats	68
Teman och diskurser.....	68
Diskursiva skillnader innan och efter skjutningen vid Vårväderstorget	72
8. Avslutande diskussion och förslag till vidare forskning	74
9. Referenslista	77
10. Bilaga	82

1. Inledning

Strax innan midnatt den 18 mars 2015, gick två män in på en krog på Vårväderstorget i Biskopsgården och sköt och träffade tio personer som befann sig i lokalen (GP 150319, 150404). Två av dessa tio personer, en 20-årig och en 25-årig man, avled senare av skadorna från denna skjutning (GP 150404). Polisen drog slutsatsen att dådet var gängrelaterat och uppgav att en av de dödade männen skulle ha varit ledare för ett kriminellt gäng från Södra Biskopsgården (GP 150321). År 2016 dömde Tingsrätten åtta personer för inblandning i skjutningen, enligt ett pressmeddelande för Göteborgs tingsrätt den 8 augusti 2016. Flera av de anklagade dömdes även för vapen- och narkotikabrott. Skjutningen på Vårväderstorget den 18 mars 2015 skakade inte bara Biskopsgården och Göteborg, utan skapade också stor medial uppståndelse både nationellt och internationellt (GP 150319).

Enligt Weibull och Wadbring (2014) är Sverige ett av de länder där befolkningen läser mest dagstidningar i hela Europa. Vår tolkning är således att artiklar som publiceras i exempelvis Göteborgs Posten når ut till, samt förmedlar information till ett stort antal människor varje dag. Strömbäck (2009) skriver att medier och journalistik har makt att väcka publikens associationer, samt kraftigt förstärka vissa åsikter och därmed föreslå vissa bestämda sätt att tänka på. Medier kan alltså tänkas ha en betydande roll i skapandet av människors åsikter och tankar om verkligheten. I vår studie kommer händelsen vid Vårväderstorget vara utgångspunkten för en kritisk diskursanalys. Vi kommer analysera olika typer av artiklar som berör Biskopsgården i Göteborgs Posten under perioden; 18 februari till 18 april 2015. Innebörden av de diskurser vi kan urskilja i analysen diskuteras senare ingående i ett teoriavsnitt.

Problemformulering

Att medierna är delaktiga i skapandet av människors åsikter kan anses problematiskt eftersom många kanske inte ifrågasätter sanningshalten i det man läser i tidningen eller ser på TV-nyheterna. I rapporten *Mediernas vi och dom*

(SOU 2006:21) beskrivs det till exempel att nyhetsmedierna bidrar till strukturell diskriminering genom att skapa en polarisering mellan *vi och dem*. I denna utredning förklaras detta begreppspar som behovet av att skilja på den grupp man tillhör, och den *andra* gruppen. Detta hänger, enligt samma utredning, ihop med den diskursiva konstruktionen av en nationell identitet, som bygger på en projicering av idealiserade egenskaper gentemot den egna nationella gemenskapen, och projicering av ofördelaktiga egenskaper hos de som inte anses tillhöra samma gemenskap. Det kan således antas att medierna har en aktiv roll i skapandet av ojämlikhet och segregation.

Människor som kommer i kontakt med olika medier påverkas på varierande sätt av mediernas makt att skildra verkligheten. Strömbäck (2014) skriver att olika medier är befolkningens främsta källor till sådant som existerar bortom deras egen vardag. Enligt Strömbäck innebär detta att medierna har makt att definiera en verklighet som befolkningen i realiteten inte känner till. Vår tolkning av Strömbäcks förklaring är således att människor som inte bor i Biskopsgården, ändå har en bild av vad denna förort är och vad den präglas av. I en annan studie påvisar även Forkby och Liljeholm Hansson (2011) att mediernas makt har negativa konsekvenser för människorna som bor i en förort. Att bo i ett område som medierna skildrar på ett negativt sätt påverkar förortsinvånarnas självbilder, i form av att de börjar betrakta sig själva på samma sätt som övriga invånare betraktar förorten de bor i.

Biskopsgården beskrivs, bland annat av myndigheter som Polisen (2015) och Brottsförebyggande rådet (2016), som ett av Sveriges mest utsatta områden avseende bland annat socioekonomiska problem och kriminalitet. Eftersom vi har konstaterat att media delvis har makt att skapa och upprätthålla dessa problem, finner vi det intressant att undersöka om så också är fallet vad gäller Biskopsgården.

Då vårt empiriska material består av texter och inte siffror, passar sig enligt Denscombe (2016) en kvalitativ undersökningsmetod. Man skulle kunna argumentera för att text går att göra om till siffror, men det vi vill komma åt är en tät beskrivning av hur Biskopsgården skildras. Vad betyder det då att media har

makt i förhållande till Biskopsgården? Makt blir det centrala begreppet i denna mening. För att beskriva hur maktförhållanden ser ut, behöver vi se vårt material i ett större sammanhang. Om vi ska kunna se vilka skildringar av Biskopsgården som får mest utrymme, och därmed mest inflytande och makt, måste vi kunna jämföra olika beskrivningar som vi finner i vårt material. Denscombe (2016) beskriver att djupgående studier med helhetsperspektiv är typiska för en kvalitativ studie, vilket styrker att det är en sådan ansats vi behöver använda.

I vår studie vill vi analysera verklighetsbeskrivningar i text och språk, samt hur maktförhållanden gestaltar sig i dessa. Fairclough (1995; 2003) beskriver att den kritiska diskursanalysen ser språket som en del av det sociala livet och syftar till att beskriva hur språk skapar och upprätthåller maktförhållanden. Detta är en kortfattad beskrivning (som utvecklas i kapitel 5) av den kritiska diskursanalysen, men som på ett bra sätt sammanfattar varför vi ser att den passar för vår studie. Utifrån den kritiska diskursanalysens syfte blir det naturligt att makt kommer att vara en teoretisk tolkningsram i vår analys. Enligt både Fairclough (1995) samt Winther Jørgensen och Philips (2000) ska den kritiska diskursanalysen också kombineras med andra passande teoretiska modeller. Om vi frågar oss vilka diskurser som framträder i vårt material, bygger denna fråga på att vi ställer oss kritiska till det som till synes kan tolkas som självklart. För oss innebär detta att vi kommer att ta oss an ett socialkonstruktivistiskt synsätt, något som också Fairclough (2003) beskriver som passande vid kritisk diskursanalys. Utifrån det som beskrivs i SOU 2006:21; att medierna har en aktiv roll i skapandet av ojämlikhet och segregation, tolkar vi det som att medier även deltar i skapandet av rasism. Vi finner därmed anledning att undersöka om så kan vara fallet när det gäller diskurserna om Biskopsgården. Därför ser vi rasism som samhällsorganisering som en tolkningsram vi behöver sätta i förhållande till de diskurser vi finner i vårt material. Inför genomförandet av vår analys behöver vi ställa oss frågor som kan vara till stöd när vi undersöker vårt empiriska material. Ovanstående problemformulering reduceras därför till det syfte och frågeställningar som följer under nästa rubrik.

Syfte och frågeställningar

Syftet med vår studie är att göra en kritisk diskursanalys om hur förorten Biskopsgården skildras i Göteborgs Posten en månad före och en månad efter skjutningen på Vårväderstorget den 18 mars 2015. I artiklarna vill vi undersöka diskurser som framkommer innan och efter händelsen, samt söka efter återkommande teman för att sedan kunna analysera och diskutera dessa i syfte att svara på följande frågeställningar:

1. Vilka teman är mest framträdande i de utvalda artiklarna om Biskopsgården?
2. Vilka typer av diskurser framträder och upprätthålls i de utvalda artiklarna?
3. Vilka är de diskursiva skillnaderna i hur förorten Biskopsgården skildras i Göteborgs Posten under perioden 18 februari, till 18 april 2015?

Centrala begrepp

I detta avsnitt ger vi förklaringar till komplexa begrepp som vi använder oss av i vår kandidatuppsats, i syfte att öka läsarens förståelse för hur vi tolkar dessa. För att undvika upprepningar så definieras ytterligare begrepp i löpande text.

Diskurs

Utifrån Fairclough (2003) och Winther Jørgensen och Philips beskrivningar (2000) så tolkar vi begreppet *diskurs* som varierande sätt att uppfatta och diskutera världen. Winther Jørgensen och Philips (2000) menar att begreppet diskurs ofta inrymmer en föreställning om att språket är systematiserat i varierande mönster, som människors påståenden följer när de handlar inom olika sociala domäner. I denna studie används *kritisk diskursanalys*, vilket är en metod som definieras i kapitel 5.

Teman

I vår studie tolkar vi begreppet *teman* som beståndsdelar av olika diskurser. Winther Jørgensen och Philips (2000) beskriver att det i diskursanalytiska metoder saknas klara regler för hur man ska hantera sitt empiriska material. I syfte att bryta ner våra diskurser till mer överskådliga delar så använde vi oss av teman, som enligt Winther Jørgensen och Philips, är en typ av kodning där man inordnar textstycken i varierande delar.

Förort

Enligt Olsson och Törnqvist (2009) så avser ofta begreppet *förort* särskilda områden som inom forskning och offentliga utredningar brukar kallas för "socialt utsatta områden" som präglas av högt antal invandrare, hög arbetslöshet, låga inkomster och sämre hälsa. Forkby och Liljeholm Hansson (2011) menar dock att begreppet kan diskuteras i en mer objektiv form, och då avse områden som endast är belägna utanför en stads centrala delar. I denna studie kommer vi att använda begreppet såsom Olsson och Törnqvist beskriver det. Detta gör vi eftersom Biskopsgården, som är vårt område i fokus och som tidigare nämnts (bland annat under rubrikerna "Inledning" och "Bakgrund"), i flera sammanhang beskrivs på detta sätt. Vi vill dock understryka att denna definition kan anses något problematisk, eftersom den upprätthåller de negativa diskurser om förorten som vi synliggör i vår analys.

Förförståelse

I dagens samhälle är vi i ständig kontakt med medier av olika slag. Oavsett om du sitter hemma i soffan med TV:n på, eller om du går en runda på stan så tillägnar du dig, medvetet eller omedvetet, information. Däribland finns nyheter som du möter i form av rubriker eller löpsedlar. Detta gör att vi skapar oss bilder och föreställningar om fenomen som vi har mer eller mindre förkunskaper om. Som icke-infödda göteborgare känner vi inte till Biskopsgården särskilt väl; vi har besökt förorten ett par gånger men saknar egentlig kännedom om området i sin

helhet. Något vi båda är överens om är dock att vår bild av Biskopsgården, till stor del, influeras av information som vi dagligen tar del av genom olika medier. Bilden vi skapar genom dessa medier vittnar om en förort som präglas av ett högt antal invandrare och sociala problem som gängkriminalitet, arbetslöshet, utsatthet och våld. Trots att människor i vår bekantskapskrets beskriver området som trivsamt, så är det mediebilderna av en otrygg förort som präglar vår förförståelse. Som blivande socionomer är vi medvetna om att vi kommer möta människor från områden som liknar Biskopsgården i vårt arbete och utifrån vår tolkning är det viktigt att förhålla sig kritisk till förgivettagna, mediala "sanningar". Mediernas skildringar av Biskopsgården och människorna som lever där behöver inte vara helt sann, därför ser vi vikten av att ifrågasätta den förförståelse vi tillägnar oss genom dessa.

Eftersom Göteborgs Posten är Göteborgs största tidning (Göteborgs Posten, 2016), finner vi det intressant att studera hur just denna tidning skildrar Biskopsgården. Vår föreställning är att denna tidning skulle kunna ge en mer mångsidig bild av vad förorterna till Göteborg faktiskt är, eftersom det skulle kunna ligga i läsarnas intresse att få ta del av artiklar som behandlar andra ämnen än det som i övrig press skapar stora rubriker. Med vår studie vill vi bidra till att belysa vikten av att kritiskt granska ämnen som diskuteras flitigt i mediala kontexter, med särskilt fokus på Biskopsgården och Göteborgs Posten. Genom att ifrågasätta den information som man ser och hör, tror vi nämligen att man har möjlighet att skapa en mer nyanserad bild av verkligheten. Valet av kritisk diskursanalys som metod grundar sig i vår tro att vi genom denna analysmetod, ska kunna uppnå kritisk diskussion i förhållande till vanligt förekommande diskurser. Genom att använda perspektiv som makt, socialkonstruktivism och rasism hoppas vi också kunna påverka vår egen, men kanske även andra människors, förförståelse om Biskopsgården.

Studiens relevans för socialt arbete

I det sociala arbetet så är det högst väsentligt att behandla alla sorters människor med ödmjukhet, öppenhet och respekt. Som socionomer innebär vårt arbete att

möta olika människor i olika situationer. Sannolikt innebär detta också att vi kommer att möta människor som kommer från geografiska områden som vi uppfattar som socialt utsatta. Det är därför viktigt att vara medvetna om vilka fördomar vi bär på och hur dessa kan ha formats. Om vi kan vara medvetna om, och försöka ifrågasätta den förförståelse vi har, kan vi förhoppningsvis ge ett mer öppet och respektfullt bemötande, samt minska risken för att de individer vi möter känner sig stämplade eller stigmatiserade. Vår förhoppning är också att ett ifrågasättande av vår förförståelse ökar förståelsen för vad invånarna i förorten får för bemötande i andra sammanhang. Vi tror att media har en av de mest inflytelserika rösterna i vårt samhälle idag. Göteborgs Posten målar bilder av stadens förorter som många av stadens invånare tar del av. På så sätt skapar sig dessa invånare en bild om hur det är att bo i en förort, samt om vilka som bor där.

Urval och avgränsningar

Urval för empiriskt material

För att hitta artiklar av relevans för vår studie så användes Mediarkivet som är en databas. Detta arkiv innehåller artiklar ur tryckta dagstidningar, tidskrifter och affärspress och är Nordens största digitala nyhetsarkiv (Göteborgs universitetsbibliotek, 2013).

Enligt Esaiasson, Gilljam, Oscarsson & Wängnerud (2012) så finns det två huvudsakliga alternativ att förhålla sig till när man tar ställning till vilken typ av material man avser att använda i sin textanalytiska studie; att göra ett snävt eller ett brett urval. Vilket urval som förespråkas låter författarna dock vara osagt.

Vi valde att undersöka artiklar som publicerades mellan den 18 februari och den 18 april 2015, detta för att begränsa mängden artiklar till ett rimligt antal. Till en början användes enbart sökordet *Biskopsgården*, sökperioden avgränsades till april månad 2015 och vi fick totalt 38 träffar. Vid närmare genomgång av dessa artiklar uppmärksammades dock att många av dessa saknade relevans för vår studie. De artiklar som diskuterade skjutningen på Vårväderstorget “försvann”

exempelvis i sökningen, eftersom *Biskopsgården* sällan nämndes i just dessa artiklar. För att finna artiklar med större relevans valde vi därför att utöka både sökperiod och sökord. Sökperioden utökades till perioden mellan den 18 februari och den 18 april 2015 och vi fick totalt 100 träffar. Sökorden utökades genom att vi lade till både *Västra Hisingen* och *Vårväderstorget*. Efter detta läste vi samtliga av dessa artiklar, samt identifierade återkommande diskurser och teman i texterna.

Sammantaget använde vi 56 av 100 artiklar i vår diskursanalys. Anledningen till att vi uteslöt 44 av 100 artiklar var främst för att vi genomförde studien under begränsad tid. Med kritisk diskursanalys som metod var vår avsikt att detaljgranska språket och texterna i artiklarna. Därför hade det, under vår tids- och omfångsbegränsning, varit ogenomförbart att analysera 100 artiklar. Vi valde således bort att analysera de artiklar som, utifrån vår tolkning, saknade relevans eller diskuterade ämnen som redan hade diskuterats i stor utsträckning. Artiklar som valdes bort kunde till exempel nämna Biskopsgården eller Västra Hisingen, men handla om ämnen som att ett nytt gym öppnats eller barns surfvanor; ämnen som alltså sällan förekom i det övriga empiriska materialet. Från den 19 mars till den 18 april berörde majoriteten av artiklarna skjutningen vid Vårväderstorget, vilket innebar att de ofta diskuterade samma sak. Detta resulterade i att vi begränsade urvalet för denna period genom att vi exempelvis valde att närmre granska endast ett antal artiklar som, enligt vår tolkning, var av liknande karaktär och behandlade samma ämne. För att förtydliga så fann vi exempelvis åtta artiklar som berättade att flera män, vid olika tillfällen, gripits efter skjutningen, och att dessa män satt häktade. Vi valde då att närmre studera endast fyra av de totalt åtta, liknande artiklarna. Enligt Esaiasson et al. (2012) är det optimalt att undersöka allt material av relevans, vilket i sig kan vara en tidskrävande orimlighet. Därför kan man ibland, som i vårt fall, tvingas välja bort specifikt material, vilket i sin tur kan leda till att man missar betydande information. Vi vill dock förtydliga att vi läste samtliga artiklar, men att vår diskursanalys har fokus på de 56 artiklar som ingår i vårt urval.

Artiklarna som vi använde var av olika karaktär; till exempel nyhetsartiklar, krönikor, samt debatt- och kulturartiklar. Anledningen till att vi valde att inkludera olika typer av artiklar i vår studie, var för att komma åt ett brett och

varierande innehåll. Utöver detta så valde vi att inkludera olika sorters artiklar för att ha möjlighet att granska sådant material som kan ha skrivits av exempelvis privatpersoner och inte enbart anställda journalister på Göteborgs Posten. Debattartiklar inkluderades som exempel för att komma åt skribenternas tillspetsade åsikter och inte enbart saklig nyhetsrapportering.

Esaiasson et al. (2012) skriver att problematiken i ställningstagandet gällande huruvida man ska använda ett snävt eller brett urval, är något som den dokumentintresserade forskaren tvingas leva med. Bergström och Boréus (2012) menar att alla urval kan ifrågasättas och att det är forskarens uppgift att argumentera för sitt individuella val. Läsarna kan alltid misstänka att det finns andra utsagor i dokumenten som forskaren av något skäl beslutar att inte redovisa, därför kan användning av citat förespråkas eftersom de ökar studiens genomskinlighet (*ibid.*).

Eftersom syftet med vår studie är att beskriva hur förorten Biskopsgården skildras i Göteborgs Posten så är det empiriska materialet snävt avgränsat till artiklar i just denna dagstidning. Inledningsvis diskuterades olika dags- och kvällstidningar som kunde vara relevanta för att besvara frågan om hur Biskopsgården skildras. Beslutet att avgränsa det empiriska materialet till Göteborgs Posten fattades med grund i våra egna föreställningar om att dagstidningens skribenter har god kännedom om Biskopsgården, samt att den når många läsare i Göteborgsområdet. I enighet med ovan nämnda föreställningar så framgår det på Göteborgs Postens officiella hemsida att Göteborgs Posten är Göteborgs största tidning och att den genom sina digitala och skrivna medier når sex av tio göteborgare varje dag (Göteborgs Posten, 2016).

Urval för litteratur och tidigare forskning

Urval av tidigare forskning genomfördes via universitetsbibliotekets söktjänster. Vi hade innan detta tagit del av Samhällsvetenskapliga universitetsbibliotekets informationstillfälle angående hur man bäst söker och hittar relevant litteratur till kandidatuppsatsen. Inför våra sökningar efter litteratur och forskning funderade vi kring vilka ord som kunde förekomma i möjlig relevant litteratur för vår studie.

De sökord vi använde oss av för att ringa in vårt intresseområde kom att bli: *media, förort och suburb, etnicitet och ethnicity, rasism och racism* samt *diskurs* och *discourse*. Vi sökte alltså efter både nationell och internationell litteratur och forskning. Resultaten i sökningen gav oss, förutom relevant tidigare forskning, även förslag på övrig lämplig litteratur att använda till andra delar av vår kandidatuppsats, bland annat metod- och bakgrundsbeskrivningar. Vi hade också god hjälp av vår handledare, som tipsade oss om forskare som i sina studier behandlat ämnen som kunde vara intressanta, även för oss. Däribland fanns van Dijk, Sernhede samt Molina, och därför gjorde vi även sökningar i universitetsbibliotekets söktjänster på deras namn. Vår handledare gav oss även tips till de statliga utredningar som vi använt och som varit till hjälp i vår studie. Då vi behövde hitta mer allmän fakta om Biskopsgården använde vi oss av myndighets- och organisationspubliceringar på respektive organisations hemsida. Dessa fann vi genom att använda sökordet *Biskopsgården* i Googles sökmotor.

2. Bakgrund

I detta kapitel kommer vi beskriva mediernas makt ur olika perspektiv; vilken roll makten har, samt hur media har makt över såväl publik, som journalistik. Vi kommer att beskriva förorten ur ett historiskt och aktuellt perspektiv. Förorten Biskopsgården samt händelsen vid Vårväderstorget i mars 2015 kommer också att presenteras i detta kapitel.

Mediernas roll

När man talar om massmedier så syftar man ofta till att beskriva medieorganisationer som på varierande sätt förmedlar olika typer av information till en stor mängd människor. Weibull och Wadbring (2014) menar att de traditionella medieorganisationerna utgörs av dagstidningar, tidsskrifter, radio och TV, men också av mer moderna medier på olika internetforum. Vidare hävdar författarna att Sverige är ett av de länder där befolkningen läser mest dagstidningar i hela Europa. De menar att orsakerna till detta kan vara att människor har hög levnadsstandard, omfattande politiskt intresse och hög utbildningsnivå, i kombination med välfungerande mediebevakning och mediespridning i samhället (*ibid.*). Med utgångspunkt i detta tänker vi oss således att Göteborgs Posten och de texter som publiceras i denna dagstidning, har stort inflytande över göteborgarnas bilder av hur verkligheten ser ut i Biskopsgården.

Strömbäck (2014) skriver att oavsett om man tar del av information genom traditionella medier eller medier på internet så är den verklighet som medierna skildrar, för de allra flesta, den främsta källan till upplysningar om sådant som förekommer bortom deras egen vardag. Eftersom mediernas skildring av verkligheten är den som gemene man känner till, så kan den till och med anses vara mer verklig än den faktiska verkligheten (*ibid.*). Människor som aldrig besökt Biskopsgården kan alltså ha en ”sann” bild av vad denna förort är och inte är, trots att de aldrig varit där.

Medierna har både makt över publiken och journalistikens innehåll, vilket innebär att deras makt kan indelas i två olika dimensioner. Att medierna har makt över publiken innebär nämligen inte alltid att de har makt över sig själva och innehållet de förmedlar (Strömbäck, 2009). Förklaringar av dessa maktdimensioner följer nedan.

Mediernas makt över publiken

Strömbäck (2009) skriver att medier är mäktiga men att de aldrig kan avgöra vad publiken ska tycka. Han menar däremot att medier och journalistik, genom val av material, information, språk och källor, har förmågan att väcka associationer, samt kraften att förstärka vissa åsikter och därmed föreslå vissa bestämda sätt att tänka på. Medier och journalistik har således makt i den bemärkelsen att de har möjlighet att påverka publiken, snarare än makt att avgöra publikens åsikter (*ibid.*). Utifrån Strömbäcks förklaring tolkar vi det som att medierna har en avgörande roll i skapandet av människors åsikter och tankar om Biskopsgården. Trots att Göteborgs Posten saknar förmåga att helt och hållet bestämma publikens åsikter, så kan dagstidningen i sitt val av nyhetsrapportering ha viss effekt på vilka bilder som de avser att publiken ska skapa.

Enligt Strömbäck (2009) så har människan inte en färdig samling åsikter som avser politikens och livets alla funderingar, och när vi tar ställning i politiska frågor, så letar vi inte genom minnets alla skrymslen efter kunskaper som inhämtats tidigare i livet. Istället tar vi ställning med utgångspunkt i de föreställningar som är lättast åtkomliga i minnet och det är detta som är öppningen för mediernas och journalistikens makt. Strömbäck menar vidare att större behov av medier och journalistik för information och vägledning och färre individuella värderingar och åsikter, ökar mediernas och journalistikens potentiella makt.

Mediernas makt över journalistikens innehåll

Strömbäck (2014) skriver att medier och journalistik ofta används synonymt, trots att de egentligen är två skilda företeelser. Medier avser kanaler för

informationsspridning medan journalistik är en särskild form av medieinnehåll. Journalistikens innehåll påverkas och är beroende av många yttre faktorer som exempelvis rådande politiska normer och värderingar, ekonomiska förutsättningar, samt invånarnas mediekonsumtion. Detta innebär att mediernas och journalisternas villkorade makt över vad som förmedlas varierar (*ibid.*). Utifrån Strömbäcks förklaring är vår tolkning således att Göteborgs Postens journalistik är villkorad till en mängd faktorer, exempelvis den politiska diskurs som råder i samhället.

Enligt Strömbäck (2014) så är en ytterligare aspekt som alltid påverkar journalistikens innehåll vilka källor som är verksamma och förfogar över information som kan anses intressant. Han menar dock att de som förfogar över den yttersta makten att påverka journalistikens innehåll, är medierna och journalisterna själva. Olika källor föreslår en mängd potentiella nyheter men det är alltid medierna och journalisterna som slutligen avgör vad som ska publiceras eller inte (*ibid.*). Strömbäck (2014) belyser dock det faktum att journalisterna måste anpassa sin journalistik efter den prioritet som ges av medieföretagen och som efterfrågas av marknaden, vilket till viss del har bidragit till att de fått en försvagad makt över journalistikens innehåll. Författaren liknar mediasystemet med det politiska systemet i samhället. Alla medier, journalister, partier och politiker förfogar inte över enskild makt. De har däremot makt i sina kollektiva system, vilket innebär att de inte kan avsäga sig ansvaret för vare sig journalistikens innehåll eller politikens följder (*ibid.*).

Förortens bakgrund och stigmatisering

Enligt Sernhede och Johansson (2006) så är migration, postindustrialisering och globalisering det som omformat städer som bland annat Göteborg under de senaste decennierna. Uttrycket det ”postindustriella samhället” syftar på det samhälle som tog form efter industrialismen och detta samhälle ställer nya krav på arbetskraften. Efterfrågan för en arbetskraft med mer utbildning har ökat. Samtidigt har de arbeten som tidigare fanns i industrin, där den utbildade arbetskraften fanns, minskat avsevärt. Detta innebär också att det blir svårare för

människor med annan etnisk bakgrund än den svenska, att komma in i samhället (*ibid.*).

Sernhede och Johansson (2006) refererar till historikern Billing och sociologen Stigendal som beskriver hur stadsrummen i svenska storstäder blivit alltmer polariserade. En mer individualiserad stad växer fram och sociala och ekonomiska klyftor fördjupas. I och med den nya ekonomin har den allt starkare medelklassen tagit kontroll över stadens centrum. Här håller den "nya" industrin till i attraktiva miljöer men består nu istället av kontor för företag och dess högutbildade arbetskraft. Centrum är också en del av konsumenternas rum (*ibid.*).

Olsson och Törnqvist (2009) skriver att de som inte kan ta del av den ökade satsningen på konsumtion, hänvisas till stadens mindre attraktiva förorter. Förorter i detta avseende syftar på särskilda områden som inom forskning och offentliga utredningar brukar kallas för "socialt utsatta områden". I svenska städer som Göteborg och Malmö finns ett antal sådana förorter där omkring 80 % av invånarna utgörs av människor med invandrarbakgrund. Av barnen mellan 0 till 6 år i dessa förorter, har omkring 50 % arbetslösa föräldrar (Sernhede & Johansson, 2006). Forkby och Liljeholm Hansson (2011) menar även att förorter förknippas med hög arbetslöshet bland vuxna invånare, och att dess invånare har sämre hälsa än övriga befolkningen, samt låga eller väldigt låga inkomster.

Sernhede (2003) beskriver att invånare som bor i de områden som diskuteras i stycket ovan är isolerade från det övriga samhället. De är dömda att leva sina liv i ett slags utanförskap där de ständigt påminns om att de tillhör ett område där "odugliga och utstötta" människor bor. Sernhede (2002) menar att stigmatisering på grund av att man bor i ett specifikt område kan leda till att invånarna skapar ett behov av att skydda sin egen förort och identitet. Vidare menar författaren att detta kan leda till att de försöker att vinna respekt genom att medvetet leva upp till de skildringar av farlighet som skapas av medier (*ibid.*).

Biskopsgården och etnisk boendesegregation

Under 1950-talet byggdes det nya bostadsområdet Biskopsgården upp. Det var ett resultat av den ”ekonomiska smäll” som inträffade efter andra världskriget som orsakade arbetskrafts- och bostadsbrist i Sverige (Sernhede & Johansson, 2006). Biskopsgården tillhör stadsdelen Västra Hisingen. Här finns cirka 25 000 invånare, varav en stor andel är födda utomlands. Statistiska uppgifter för Biskopsgården visar att nyckeltalen för arbetslöshet, ohälsa och försörjningsstöd är höga. Bostäderna består till största del av hyresrätter, som främst bebos av låginkomsttagare (Göteborgs Stad, 2016).

Urban (2008) skriver att etnisk bostadssegregation, i den offentliga debatten, syftar på bostadsområden där invånarna till stor del är födda i ett annat land, eller som har föräldrar som är födda i annat land än Sverige. Sernhede (2002) menar att somliga av dessa bostadsområden har fått rykten om sig att vara farliga och undermåliga miljöer att bo i. Han menar att medierna ibland förmedlar en felaktig bild av att ett bostadsinnehav i något av dessa områden betyder att man som person är att betrakta som ett socialt problem (*ibid.*). Detta beskriver också Brune (2008), som belyser de mest framträdande mönstren i studier av svensk medierapportering. Brune beskriver att dessa mönster består i att beskriva invandringen och de individer som invandrat eller har utländskt ursprung i negativa termer och som ett hot mot övriga samhället. Att medier främst diskuterar förorter tillsammans med dess invånare som problematiska och stökiga påverkar således inte bara publikens bild av förorten, utan även publikens bild av förortens invånare på ett negativt sätt. Om dessa invånare ägnar sig åt kriminalitet och har annat ursprung än svenskt, så tenderar även medier att betona ursprunget mer än kriminaliteten. Estrada (2006) beskriver detta som att svensk kriminalitet har rasifierats. Han påpekar dock att kriminalitet ofta är sammanlänkat med sämre levnadsvillkor; något som utrikesfödda människor ofta har (*ibid.*).

Ett område där invånarna till stor del är födda i Sverige kallas inte för etniskt segregerat. Att vara svensk brukar inte benämnas som en etnicitet, utan snarare som något normalt som utlandsfödda avviker från och därmed definieras som “de

med utländsk etnicitet” (Urban, 2008). I vår studie blir det relevant att anta ett perspektiv på etnicitet som grundar sig i postkolonial teori, där man menar att etnicitet och kultur är något som konstrueras, inte bara i relationen mellan olika etniciteter, utan även genom språkliga praktiker. Detta beskriver Wikström (2009), och förklarar att en språklig praktik innebär att vi konstruerar något när vi benämner det. Vilka ord och begrepp vi använder när vi talar om olika former av etnisk tillhörighet, är det som skapar föreställningen om vad en specifik etnicitet innefattar för egenskaper (*ibid.*).

Begreppet segregation kan syfta på både ett tillstånd och en process, men beskriver hur uppdelningen av hur olika gruppers bostäder är fördelade i en stad. I Sverige finns en koppling mellan denna uppdelning och en exkludering som innebär begränsningar när det gäller hur mycket inflytande och makt individer eller grupper har över samhällsprocesser och sina egna liv (*ibid.*). Enligt Molina (1997) så är dock boendesegregation inte enbart en spegling av rådande maktförhållanden. Hon menar att den också bidrar till reproduktion av av dessa förhållanden. Ett återkommande tema när man ser på Sveriges bostadsmarknad är att de bostadsområden där en stor del av invånarna är födda utomlands, även har låga medelinkomster. Därmed har också ordet segregation fått en negativ klang i den svenska offentliga debatten (Urban, 2008).

Sammanfattad bakgrundsbeskrivning

Dagens förorter växte fram ur det samhälle som formades efter industrialiseringens slut och har inneburit en mer individualiserad och polariserad stad. Sociala och ekonomiska klyftor har fördjupats och detta har gjort att invånare i de förorter som kallas ”socialt utsatta”, blivit isolerade och fått det svårt att ta sig in i samhället. Dessa områden brukar kallas segregerade och syftar på områden där en stor del av invånarna är utlandsfödda eller har utlandsfödda föräldrar. Invånarna i dessa områden förknippas också med utanförskap. Således blir konsekvensen att också begreppet invandrare, blir synonymt med sociala problem och utanförskap.

Den främsta källan till information om sådant vi inte själva upplever i vardagen är, enligt vår bakgrundsbeskrivning, media. Trots att mediebilderna av verkligheten kan vara vinklad och innehålla falska värderingar, kan den ibland vara mer sann än den faktiska verkligheten. Denna verklighet skapas genom att media väljer vilket material och vilka källor som presenteras och, snarare än bestämmer, istället föreslår vilka perspektiv och åsikter vi ska ha. Biskopsgården, som är förorten vi fokuserar på i studien, består till stor del av utlandsfödda invånare och präglas av hög social problematik. Med utgångspunkt i ovanstående bakgrundsbeskrivning kan vi fördjupa vår förståelse för hur samhälleliga faktorer har påverkat hur förorten ser ut, men vi förstår också att media har en stor roll i hur olika maktförhållanden i samhället skapas och upprätthålls.

3. Tidigare forskning

I nedanstående avsnitt presenterar vi en del av den tidigare forskning vi hittat och som vi funnit relevant för vår studie. En del av forskningen behandlar främst medias bild av förorten. Annan forskning handlar om hur alternativa skildringar av förorten ser ut. Vi ser det som fördelaktigt att ha med oss en bred förståelse av begreppet förort, då vi tänker oss att denna förståelse kommer att vara behjälplig vid analysen av vår empiri.

Forskning om medias påverkan

I studien *Miljonprogram och media - Föreställningar om människor och förorter* beskriver författarna Ericsson, Molina och Ristilammi (2002) hur media sprider budskap och skapar föreställningar hos människor om förorten. Studien är ett initiativ från Integrationsverket och Riksantikvarieämbetet, som gett forskarna i uppdrag att skriva rapporten i syfte att skapa utrymme för alternativa berättelser och bilder om förorten. Författarna till studien är Urban Ericsson, doktorand i etnologi vid Uppsala Universitet, Markku Ristilammi, docent i etnologi på Internationell Migration och Etniska Relationer vid Malmö högskola, samt Irene Molina, forskare vid Kulturgeografiska Institutionen vid Uppsala Universitet.

Ericsson et al. beskriver att media framställer individen och förorten som avgränsad från det övriga samhället, och de presenterar de påståenden som framkommer om flera Stockholmsförorter, som alla tillhör Järvafältet, sedan 1960-talet och framåt. 1962 kungjorde den dåvarande regeringen att det på Järvafältet skulle byggas höghus med plats för 160 000 människor (*ibid.*). Författarna förklarar att detta område, samt liknande förorter, vanligtvis beskrivs med statistik som oftast indikerar hög arbetslöshet, invandratäthet, högt antal bidragstagande, lågt valdeltagande samt hög förekomst av kriminalitet.

I studien skriver Ericsson et al. (2002) återkommande om makt och beskriver hur media har makten över definitionen av vad förorten är. Vår uppfattning är att författarna beskriver en process, där förorten har gått från att vara en vision om

framtiden, till att beskrivas som “det andra” i bemärkelsen avvikande och främmande. De skriver exempelvis:

Det uttalas inte explicit att det är just svensk man ska vara men den jämförande variabeln är svenskheten, (svenskheten har ett visst mått av arbetslösa, brottslingar, bidragstagare och så vidare), därför är det med svenskheten som måttstock som bedömningen av den Andre sker. Att bli jämförd mot en norm betyder att man utgör en avvikelse och placeras utanför det normala. (Ericsson et al., 2002: 102)

Författarna beskriver också genomgående i rapporten hur en stigmatisering av dels förorten och dels dess invånare sker, eftersom det vi tror oss veta om förorten och dess invånare har sin grund i den skildring vi får genom media.

Projekt Norrliden - Om småstadspressens etnifiering och genderisering av en förort är skriven av Torun Elsrud som vid publiceringen var lektor på institutionen för medier och journalistik vid Högskolan i Kalmar och Philip Lalander, professor i socialpsykologi vid Växjö Universitet. Studien publicerades och granskades i tidskriften Sociologisk forskning volym 44 år 2007. I studien är författarnas syfte att kritiskt granska hur en lokaltidning i en svensk småstad skapar stereotypa uppfattningar om förorten, invandrare och genus. Elsrud och Lalander (2007) framför hur styrande en generaliserad och förvriden bild av invandrare är, för att bevara en föreställning om invandrare som annorlunda och svenskar som vanliga.

Vad Elsrud och Lalander (2007) kommer fram till i sin studie är att majoriteten av det som skildras i textuell och bildlig media framställer Norrliden negativt och som ett centrum för kriminalitet. Utifrån att ha studerat texter som relaterat till området i två specifika tidningar under ett års tid, drar författarna slutsatsen att männen i Norrliden är de som främst framträder i media, särskilt när texterna avhandlar brutalitet och skadegörelse. Elsrud och Lalander (2007) förklarar också att kriminalitet och sociala problem är det som främst skildras i förhållande till Norrliden eftersom det passar för den stereotypifierade skildring av förorten som är vanlig i mediala sammanhang.

I studien förmedlas ett alternativt perspektiv på mediernas verklighetsbeskrivningar och de ifrågasätter även mediernas objektivitet. Elsrud och Lalander (2007) menar att de inte enbart utgår från medieaktörer som representerar en särskild samhällsposition och avsiktligt ger en vinklad verklighetsbild. Tvärtom så kan medieaktörer med goda intentioner och självmedvetenhet agera i en tro på objektivitet men indirekt förmedla något annat. Kort sagt så menar författarna att bilden av förorten kan vara motsägelsefull då medieaktörers strävan att ifrågasätta stereotypa konstruktioner av verkligheten i realiteten kan innebära att stereotyperna görs starkare.

Artikeln *Racism, elites, and conversation* publicerades i tidskriften *Atlantis*, volym 14 år 1992. Denna tidskrift publicerar endast vetenskapligt granskade artiklar, och författaren till denna artikel är Teun A. van Dijk, professor i diskursstudier. I artikeln har van Dijk (1992) analyserat data i form av konversationer, för att undersöka hur olika diskurser skapas och kan spela roll i upprätthållandet av rasism i europeiska och amerikanska samhällen. Författaren beskriver hur politik och media spelar en avgörande roll i hur den vita majoriteten av befolkningen i dessa samhällen, talar om och beskriver bland annat minoriteter och människor av annan etnisk tillhörighet. Han beskriver också att media spelar en fundamental roll i hur dessa diskurser skapas i samhället.

Van Dijk (1992) skriver att det i länder där en låg andel av befolkningen tillhör minoritetsgrupper, är ovanligt att den samhälleliga majoriteten har en daglig kontakt med människor ur dessa minoritetsgrupper. Därför är det också troligt att den kunskap som majoriteten av befolkningen tillägnar sig om minoritetsgrupperna, kommer från massmedier. Denna kunskap reproduceras också genom att den används som sekundärkälla i vardagliga samtal om minoriteter. I analysen av samtalen i denna studie framkom detta i form av referenser till olika medier, exempelvis press och TV (*ibid.*). I studien framkommer också att man i de analyserade samtalen talade väldigt lite om de svårigheter minoritetsgrupper kan ha, exempelvis rasism, bostadsproblem och arbetslöshet. Utifrån detta drar van Dijk (1992) slutsatsen att det beror på att dessa ämnen också väldigt sällan förekommer i media och därför diskuteras de inte i vardagliga samtal heller.

Van Dijks (1992) studie bekräftar att mycket av den förförståelse som vi och många andra har avseende förorten och dess invånare, sannolikt kommer ur den diskurs som skapas i media.

Forskning om förorten och dess invånare

Kampen för att bli någon - Bilder av förorten och riskfyllda utvecklingsvägar i Göteborg är en vetenskapligt granskad rapport publicerad år 2011 för FoU i Väst (Forskning och Utveckling inom Velfärdsområdet). Författarna är Torbjörn Forkby, och Susanne Liljeholm Hansson, båda lektorer vid Institutionen för socialt arbete på Göteborgs Universitet. I studien är syftet att lyfta fram ungdomars röster och förmedla deras bilder av hur det är att växa upp i en förort. Studien syftar också till att lyfta fram ungdomars upplevelser av att inträda i och utträda ur riskabla utvecklingsmönster. Studien bygger dels på intervjuer med ungdomar, föräldrar, invånare och anställda som hade relevant kunskap för studien, och dels på observationer i olika områden och ett samarbete med en skola där eleverna fick i uppgift att skriva uppsatser om sitt specifika område.

Det som i Forkby och Liljeholm Hanssons (2011) studie blir relevant för vår kandidatuppsats är främst att se hur människor som växt upp i olika förortsmiljöer tolkar begreppet förort. I studien framkommer olika bilder av förorten. Somliga röster talar om känslan av att bo i ett segregerat och vanskött område som är separerat från det övriga samhället, vilket också resulterar i social exklusion. Andra röster talar om förorten som en plats där man kan känna sig trygg, där man har sina vänner och sin familj. Dessa röster värdesätter närheten till naturen och känslan av en stark gemenskap som möjliggör möten med människor med olika nationaliteter och varierande kulturell bakgrund (*ibid.*).

Forkby och Liljeholm Hanssons (2011) studie visar också att föreställningen om att förorter är hårda och farliga områden är lika vanlig som uppfattningen om att denna bild är felaktig. Många som är av den senare uppfattningen menar att förorten porträtteras på ett negativt sätt, något som de till viss del anser orsakas av nyhetsmedierna. Somliga av studiens informanter menar att medierna beskriver

ett brott som mer allvarligt när det begås i en förort, särskilt om personen som begått brottet har invandrabakgrund. Att bo i en förort som omgivningen anser vara mindervärdig, fattig och kriminell påverkar enligt studiens författare troligtvis invånarnas självbilder i form av att de börjar se sig själva på samma sätt som omgivningen ser på förorten där de bor.

Susanne Liljeholm Hanssons doktorsavhandling *Berättelser om ungdomsgång i förorten - Genus, makt och moral* (2014) har till syfte att utreda vilka olika tolkningar som finns av problem med gäng och kriminalitet i förorten. Studiens författare utreder vilka svar de olika tolkningarna ger på frågor som: vad är problemet i förorterna, vad karaktäriserar problemen, varför finns problemen, hur upprätthålls situationen och hur kan problemen motverkas eller lösas. Liljeholm Hansson (2014) analyserar också hur de olika tolkningarna förhåller sig till varandra och hur de kämpar för makten om tolkningsföreträde. Författaren menar att det är underliggande förståelser och tolkningar som påverkar hur människor agerar och förhåller sig till olika fenomen och att det är detta som konstruerar verkligheten.

Liljeholm Hansson (2014) har i sin avhandling intervjuat både unga, äldre och yrkesverksamma som på något sätt har kontakt med Göteborgsförorter som porträtterats som särskilt utsatta av gängkriminalitet. Författaren går igenom och presenterar intervjupersonernas olika berättelser; därefter analyseras dessa i nivåerna individ, familj, grupp, område och kultur för att försöka få svar på frågorna nämnda i föregående stycke. Analysen genomförs ”utifrån tre övergripande tolkningsrepertoarer – den normalitetsorienterade, den rättviseorienterade och den målorienterade” (Liljeholm Hansson, 2014: 253). Författaren förklarar att den normalitetsorienterade tolkningsrepertoaren fokuserar på förklaringar som har med avvikande från det normala i majoritetssamhället att göra och att exempelvis gängkriminalitet kan vara en reaktion på att man stämplats som avvikande. När det gäller den rättviseorienterade, är förklaringarna i denna tolkning baserade på antagandet om att människor reagerar på ojämlikheter och orättvisor i samhället. Den målorienterade tolkningsrepertoaren beskriver personliga vinster och motiv som kan locka till brottslighet. Utifrån den normalitetsorienterade och den rättviseorienterade tolkningsrepertoaren, menar

Liljeholm Hansson (2014), att berättelserna uttrycker att orsaker till kriminalitet har att göra med brister som på individ- eller strukturnivå driver individen till kriminalitet. I den målorienterade tolkningsrepertoaren blir det istället subjektet som bär ansvaret och aktivt väljer sina handlingar (*ibid.*).

Det som i studien blir intressant och relevant för vår kandidatuppsats, är att ta del av nyanser och tolkningar som finns i förhållande till förorter, vad som är problematiskt där, samt varför dessa problem finns. I de berättelser som porträtteras i Liljeholm Hanssons (2014) studie, framkommer exempelvis tolkningar som belyser att kriminalitet kan bero på en fördomsfullhet samt att förorten är utestängd från det övriga samhället. De tolkningar som författaren beskriver, skulle kunna jämföras med de diskurser som framträder ur vårt material, eftersom diskurser kan ses som sätt att tolka den sociala världen på (Fairclough, 2003).

Nyheter från gränsen - tre studier i journalistik om "invandrare", flyktingar och rasistiskt våld (2004) är en avhandling skriven av Ylva Brune, universitetslektor vid Institutionen för journalistik och masskonsumtion vid Göteborgs Universitet. Studien presenterar mediematerial från 1993 och analyserar hur flyktingar, flyktingpolitik och utvisningshot konstruerades i nyhetsmedierna. Författaren har också undersökt mediematerial från 1976 som berör samma ämnen, och jämfört detta med materialet från 1993 för att urskilja förändringar i framställningarna.

Brune (2004) beskriver hur brottsrapporteringen under 1993 lyfte fram mindre allvarliga brott eftersom de hade högt nyhetsvärde, till synes eftersom de begåtts av invandrare. I denna rapportering beskriver författaren också att man ofta söker orsak till brotten i gärningspersonens kulturella bakgrund. I jämförelse beskriver Brune att brott som begicks av personer med svenskt ursprung, inte beskrivs på samma sätt. Författaren tar också upp att man i flera fall där rasistiska trakasserier beskrivits i media, går från att benämna det som rasistiska gärningar till att istället beskriva samma händelser som exempelvis vanliga bråk mellan ungdomar. Brune belyser att media, under 1993, generellt sett beskriver invandrare i negativa termer, och som ett hot mot övriga samhället.

Brunes (2004) avhandling beskriver också hur stereotyper för “invandrarkvinnan” och “invandarmannen” skapas i nyhetsrapporteringar. Invandarmannen beskrivs komma från en machokultur som ser ner på kvinnor, framförallt kvinnor från Sverige. Invandrarkvinnan i sin tur beskrivs som undertryckt med en önskan om att få leva som en svensk kvinna; som oberoende och i sexuell frigörelse. Författaren beskriver också hur en tydlig uppdelning mellan svenskar och invandrare görs frekvent i nyhetsjournalistiken.

I ovan beskrivna avhandling behandlas medias skildringar av en specifik grupp i samhället: invandrare. Bakgrundsbeskrivningen av Biskopsgården visar att områdets invånare till stor del är födda i utlandet, varför vi ser Brunes avhandling som intressant inför vår studie. Utifrån vår egen förförståelse har vi känt igen de mönster Brune beskriver i flera mediala sammanhang. Under vår analys vill vi därför se om detta är beskrivningar som är återkommande även i vårt empiriska material och de diskurser vi finner, eller om Göteborgs Posten gör andra beskrivningar som kan ställas i kontrast till de mönster som Brune beskriver. Brunes avhandling belyser trots allt nyhetsrapportering under en period för två decennier sedan.

Sammanfattning av tidigare forskning

Den tidigare forskning som vi tagit del av och presenterat ovan diskuterar många väsentliga aspekter, somliga mer ingående än andra. Något som majoriteten av ovan nämnda studier fokuserar på är att medier förfogar över makt. De är även överens om att denna makt främst har negativa effekter genom att den bidrar till segregation, samt till skapandet och upprätthållandet av ett *vi och dem*. Många av studierna som presenteras ovan pekar också på att medier ofta skildrar förorter och dess invånare på negativa sätt genom att främst förmedla nyheter som berör kriminalitet och sociala problem.

Eftersom vår studie fokuserar på hur dagstidningen Göteborgs Posten skildrar Biskopsgården så valde vi att inkludera tidigare forskning som också presenterar alternativa bilder av förorten. Vi valde att läsa några studier som fokuserar på

förortsinvånarnas personliga beskrivningar av att bo i en förort, som av media skildras på ett negativt sätt. Centralt i dessa är att många av förortsinvånarnas beskrivningar vittnar om en annan bild än den som presenteras av medierna. Majoriteten av de som kommer till tals i dessa studier beskriver nämligen sitt bostadsområde som trivsamt, tryggt och naturnära. Den tidigare forskning vi presenterat har stärkt vår förförståelse av att det är media som till hög grad har påverkat våra föreställningar om Biskopsgården. Den har också gett oss ytterligare en anledning till att närmre undersöka hur diskurserna om området ser ut i media för att kunna problematisera detta.

I likhet med många av studierna som presenterades i detta kapitel hoppas vi att vår studie ska kunna bidra till att väcka ett medvetande om mediernas makt. Vår förhoppning är att genom vår studie kunna bidra till skapandet av ett kritiskt förhållningssätt till de skildringar som förmedlas i media, med särskilt fokus på hur dagstidningen Göteborgs Posten skildrar Biskopsgården. Eftersom mediernas skildringar påverkar den allmänna opinionen önskar vi tillföra ny kunskap inom detta område. Vi hoppas kunna ge perspektiv på hur maktordningar kan produceras och reproduceras med hjälp av att analysera och identifiera diskurser och teman som frekvent diskuteras i mediasammanhang.

4. Teoretisk tolkningsram

I följande kapitel så redogör vi för vilka teoretiska begrepp och perspektiv som vi använt oss av under analysen av vår studie. I syfte att se hur Göteborgs Posten skildrar Biskopsgården, så har vi under diskursanalysen använt oss *socialkonstruktivism* vilket bland annat enligt Fairclough (2003) och Winther Jørgensen och Philips (2000) är passande vid kritisk diskursanalys. Socialkonstruktivismen framhåller vikten av att förhålla sig kritisk till kunskap vi tar för givet, vilket är essentiellt i den kritiska diskursanalysen. *Makt* är ett begrepp som blir oerhört centralt då kritisk diskursanalys syftar till att beskriva hur olika maktförhållanden kan upprätthållas genom språket. Språket har makt, beskriver Börjesson och Rehn (2009), då språkanvändning innebär att definiera och identifiera olika typer av kategorier. Detta resonemang relaterar, i detta avsnitt och i studien i övrigt, till våra frågeställningar om teman och diskurser. *Rasism som samhällsorganisering* blir ett viktigt perspektiv när vi ska analysera och tolka vårt material då vi utgår ifrån att diskurser bidrar till ojämlikheter i den sociala kontexten. De teoretiska utgångspunkterna och deras respektive kopplingar till vårt syfte och våra frågeställningar presenteras närmare i avsnitten som följer.

Makt

I denna studie använder vi kritisk diskursanalys som metod. Den kritiska diskursanalysen har enligt Winther Jørgensen och Philips (2000) till syfte att beskriva och förklara hur diskursiva praktiker kan upprätthålla en social värld och dess sociala relationer, som i sin tur uppstår ojämlika maktförhållanden. Därmed blir makt som teoretisk tolkningsram oerhört central i vår studie. Vårt fokus kommer att riktas på hur språket som brukas i artiklarna skapar olika maktkonstellationer, i förhållande till hur Biskopsgården skildras i Göteborgs Posten. Börjesson och Rehn (2009) relaterar makt till diskurser eftersom dessa har makten att forma och definiera begrepp, samt styra hur språket ska användas. Enligt författarna utgör medier en del av språket, vilket är ett stort maktsystem som alla invånare, frivilligt eller ofrivilligt deltar i (*ibid.*).

Enligt Engelstad (2006) så är det teoretiska begreppet makt både svårtolkat och rikt nyanserat. Börjesson och Rehn (2009) beskriver dock makt som något konkret existerande som kan beteckna en mängd företeelser, relationer och händelser. Enligt Jacobsson, Thelander och Wästerfors (2010) så kan makten uppfattas som både positiv och negativ eftersom den har förmåga att påverka och kraft att få saker att inträffa.

Börjesson och Rehn (2009) skriver att ingen har influerat den moderna diskussionen om makt i samma utsträckning som Michel Foucault. Enligt författarna ville Foucault utplåna tanken om att makt endast är något som vissa utövar, och istället förmedla en verklighetsbild där alla människor deltar i ett maktspel. Utöver detta så ville Foucault klargöra att makten inte endast innebär tvång och begränsningar, utan att den också är en stark drivkraft. Foucault ser således makten som något nödvändigt förekommande i alla typer av social existens (*ibid.*).

I vår studie så relaterar vi begreppet *stigmatisering* till makt. Goffman (2014) beskriver hur vi alltid placerar in människor vi möter i olika kategorier. Enligt Boréus (2015) är det språket som bidrar till att skapa föreställningar om dessa kategorier, vilket i sin tur skapar konsekvenser för människorna som omfattas av dessa. Goffman (2014) menar nämligen att vi, genom att placera människor i kategorier, automatiskt tillskriver individerna vissa förväntade egenskaper. Om individerna sedan avviker från dessa förväntningar, reduceras och stämplas personerna till något avvikande och det är detta som Goffman kallar stigma. Enligt Goffman (2014) syftar alltså stigmatisering på den stämpling som sker när någon i vår omgivning avviker från gängse rådande, normativa förväntningar.

Eftersom tidningsartiklar utgör det empiriska materialet i vår kandidatuppsats så blir diskussionen om språkets makt väsentlig. Börjesson och Rehn (2009) menar att språket har makt eftersom språkanvändning innebär att identifiera och definiera olika typer av kategorier. Enligt författarna innehåller språket mängder av kategorier som ibland tydligt uttalas och ibland är underförstådda. Dessa kategorier existerar således för att tala om vad något är och vad något inte är. Kategorier särskiljs i samband med att man karaktäriserar någon eller något och

således utesluter andra potentiella ordval (*ibid.*). Jönhill (2012) beskriver exempelvis att distinktionen mellan *vi och dem* delvis skapas genom att man tillskriver någon sämre moraliska värden. I vår studie relaterar vi dessa kategorier till de teman som är mest framträdande i vårt empiriska material, och som även utgör och upprätthåller de diskurser som framträder i materialet. Vad Biskopsgården anses vara och inte vara, är således en fråga som faller under språkets makt och som i vår studie blir relevant att diskutera.

Vid analysen av vårt empiriska material så kommer vi även att utgå från Steven Lukes tre dimensioner av makt (Bergström & Boréus, 2012; Börjesson & Rehn, 2009). I den första dimensionen beskriver författarna att makt är synlig. Denna visar sig främst när politiska beslut fattas och motståndaren tvingas vika sig. I den andra dimensionen beskriver författarna makt som något som kan påverka att frågor som är av betydelse för en särskild grupp inte presenteras, och därmed inte ges möjlighet att utgöra underlag för beslut. Den tredje och sista dimensionen handlar, enligt författarna, om makten över tanken. Detta innebär alltså makten att kunna styra människor i en riktning som egentligen inte ligger i deras intresse (*ibid.*).

Bergström och Boréus (2012) skriver att massmedier utövar något som kallas dold makt genom att förmedla vinklade skildringar av vissa samhällsfenomen, samtidigt som de utesluter att presentera alternativa bilder av detsamma. Denna dolda makt kan således kopplas till Steven Lukes tredje dimension av makt, eftersom medierna genom sina snedvridna beskrivningar påverkar människors åsikter. I denna studie är vi intresserade av att analysera dold maktutövning, vilket innebär att främst den sistnämnda dimensionen är av betydelse vid analysen av vårt empiriska material. Människors bilder av Biskopsgården kan även tänkas skapas i andra samhälleliga och sociala kontexter men genom att analysera språkets dolda maktutövning, önskar vi dock forma en förståelse för mediernas makt att påverka såväl opinion, som människors åsikter.

Socialkonstruktivism

Eftersom vår studie syftar till att göra en kritisk diskursanalys kommer en socialkonstruktivistisk tolkningsram väl till användning, då diskursanalysen som metod kräver att man ifrågasätter det förgivettagna i språket som används. Barlebo Wenneberg (2001) skriver att socialkonstruktivismen omfattar en kritisk styrka som innebär att den inte tar det direkta och omedelbara för givet. Den syftar till att frambringa den verkliga verkligheten, genom att ifrågasätta det som omedelbart tas för givet. Detta perspektiv avser alltså att blotta och säga sanningen om verkligheten (*ibid.*).

Bernler och Johnsson (2001) hänvisar till Berger och Luckman som, ur ett socialkonstruktivistiskt synsätt, definierar verkligheten som den beteendedeterminerande kunskap som skapas i samspel med andra sociala kontexter.

Barlebo Wenneberg (2001) beskriver Berger och Luckmans helhetsteori om det sociala, och utgår ifrån de tre påståendena att: människan är en social produkt, samhället är en mänsklig produkt och samhället utgör en objektiv verklighet. Berger och Luckman förklarar logiken i dessa påståenden och menar att människan av naturen alltid utformar vanor, som sedan sprids vidare till andra människor och på så vis *externaliseras*. De människor som sedan delar dessa vanor, skapar institutioner. Det är dessa institutioner som utgör samhället och således är samhället en mänsklig produkt. Barlebo Wenneberg (2001) beskriver vidare att när en ny människa föds, introduceras hen för de redan existerande institutionerna och lär in dessa; därmed är också människan en social produkt. På samma sätt är också samhället något objektivt, eftersom institutionerna blir något att ta för givet.

Barlebo Wenneberg (2001) beskriver också hur det sociala ofta sätts i motsats till det naturliga. Författaren menar att det som uppfattas som naturligt ofta även innefattar något socialt, och tar sorg som ett exempel. Sorg kan alltså uppfattas som ett naturgivet beteende som människor uttrycker på grund av att vi har

samma fysiska kropp. Sorg kan dock även vara något som är nära förbundet med traditioner, och hur man uttrycker sorg skiljer sig även åt i olika kulturer. Sorg kan alltså vara socialt konstruerat. Därmed kan man enligt Barlebo Wenneberg (2001) och det socialkonstruktivistiska synsättet, även se kunskap som något socialt konstruerat.

När det kommer till vår studie, innebär den socialkonstruktivistiska tolkningsramen att vi kan tolka skildringarna av Biskopsgården i Göteborgs Posten som socialt konstruerade. Studiens frågor, vilka teman som är mest framträdande samt vilka diskurser som framträder och upprätthålls blir med det socialkonstruktivistiska synsättet något som i en social kontext beskriver både en social och en naturlig verklighet. Diskurserna som upprätthålls må vara av social karaktär, men blir också något naturligt som det omgivande samhället tar för givet om alternativa diskurser kommer i skymundan eller är frånvarande.

Rasism som samhällsorganisering

Van Dijk (2005) konstaterar i *Elitdiskurser och institutionell rasism* följande:

Politiken i Europa har sålunda vridits åt höger och kommit att inlemma alltmer invandringsfientliga ståndpunkter under det senaste årtiondet. (van Dijk, 2005: 121)

Vidare beskriver författaren att idéer och politiska linjer som för några årtionden sedan karakteriserade främlingsfientliga partier, har blivit alltmer accepterade och integreras nu i de stora partiernas strategier för att minska invandring och begränsa de medborgerliga rättigheterna för minoriteter. Detta speglas även i media, som genom sin rapportering, särskilt efter de terrorattacker som utförts av muslimska extremister, gjort invandringsfientliga inställningar legitima. Enligt van Dijk (2005) innebär detta att medier ofta beskriver minoritetsgrupper i samband med stereotypa, ofta negativa ämnen, som brottslighet, avvikande beteenden och integrationsproblem. Detta bidrar till skapandet av ett *vi och dem*. Van Dijk (2005) skriver att etniska minoriteter nästan helt saknar tillgång till, samt kontroll över, diskurserna i media och ignoreras ofta som möjliga mottagare

för det offentliga talet och skriften: det är alltså eliten som har tolkningsföreträde.

Kamali (2005) beskriver hur samhällets ordning i institution-, norm- och organiseringsform, indirekt och ofta oavsiktligt, kan diskriminera personer och grupper med annan etnisk bakgrund. Detta är en strukturell form av diskriminering som gör negativ särbehandling av *de andra* till något normalt och legitimt. Enligt van Dijk (2005) påstår ofta eliterna i samhället, och här syftar han bland annat på politiker samt framstående journalister och forskare, att de inte har något att göra med rasism. Detta skylls ofta istället på extremistiska högerorganisationer och utbildade människor. Van Dijk (2005) beskriver dock hur rasism föds ur det som är den offentliga diskursen som formas i kanaler som exempelvis vetenskapliga skrifter, politiska debatter, TV-program samt nyhets- och debattartiklar. Diskurserna som van Dijk talar om, är alltså det som eliterna gör i tal eller text. Det är denna diskurs som kan skapa rasism, som han alltså beskriver som ett system för social ojämlikhet och dominans, som får människor att diskriminera andra för att de tror att dessa är mindervärdiga och inte har samma rättigheter som andra.

Relaterat till vår frågeställning bli rasism som samhällsorganisering ett viktigt perspektiv när vi ska analysera och tolka vår empiri. Detta eftersom området Biskopsgården som är fokus i vår studie är ett område där en stor andel av invånarna är födda utomlands och statistik för arbetslöshet, ohälsa och försörjningsstöd är hög. Vilka diskurser och teman som är mest framträdande och upprätthålls i vår empiri, kan också spegla hur sociala förhållanden och relationer upprätthålls. Beroende på vad våra resultat visar, kan rasism som samhällsorganisering hjälpa oss att förstå vad dessa resultat innebär i ett större perspektiv; om det är diskurser och teman som reproducerar rasism och ojämlikhet eller inte.

5. Metod

I följande kapitel kommer vi att beskriva betydelsen av ett dokument, samt innebörden av att använda dokument i kvalitativ forskning. Vi diskuterar även olika typer av artiklar och deras respektive innebörd. Utöver detta redogör vi för begreppet diskurs, samt förklarar hur man använder sig av Faircloughs kritiska diskursanalys, samt tematisering i samhällsvetenskapliga studier. Vidare diskuterar vi etiska grundprinciper inom samhällsvetenskaplig forskning och hur vi gått tillväga för att förhålla oss etiskt i vår egen forskningsprocess. Avslutningsvis presenteras begreppen validitet och reliabilitet i förhållande till diskursanalys som metod, samt i relation till vår kandidatuppsats.

Att använda dokument i forskning

Denscombe (2016) skriver att dokumentforskning betecknar en undersökning som använder dokument som datakälla. Mer specifikt använder dokumentforskningen dokument som primär datakälla, vilket i detta avseende skiljer den från andra metoder inom samhällsvetenskaplig forskning (*ibid.*). Bowen (2009) menar att dokument kan ses som sociala fakta som produceras, delas och används i sociala sammanhang och de figurerar i olika former såsom böcker, artiklar, webbsidor, sociala medier, bilder och video (*ibid.*).

Oberoende av vilka slags dokument man väljer att inkludera i sin forskning så har dokument två egenskaper som är användbara i samhällsvetenskaplig forskning (Denscombe, 2016). För det första så innefattar dokumentbegreppet en tanke om att informationen som dokumentet innehåller har ett större värde än det bokstavliga innehållet. Därför stannar den samhällsvetenskapliga forskningen sällan vid en bokstavlig faktainsamling från dokument, utan brukar även innehålla en slags tolkning av dokumentet, samt ett sökande efter dolda betydelser och mönster (*ibid.*). Enligt Bowen (2009) så brukar man inom dokumentforskning dela in den insamlade datan i övergripande teman och kategorier för att underlätta denna tolkningsprocess. För det andra så inrymmer dokumentbegreppet en idé om att dokument är permanenta handlingar som består i en stabil form långt efter att

de producerats (Denscombe, 2016). Att dokumentets innehåll inte är obeständigt eller tillfälligt är en egenskap som också den, är användbar inom samhällsvetenskapliga kontexter (*ibid.*).

Olika typer av artiklar

Petersson och Pettersson (2007) skriver att det finns fyra krav på en publikation för att den ska få kallas dagstidning; att den är tillgänglig för alla, att den innehåller nyheter, att den behandlar olika ämnen och att den utges med viss regelbundenhet. Hallin och Hallström (2003) delar in dagspressen i fyra huvudgrupper; storstadspressens morgontidningar, storstädernas kvällstidningar, landsortspressen, samt lågfrekventa dagstidningar. Enligt författarna så ingår Göteborgs Posten i kategorin storstadspressens morgontidningar. Dessa tidningar kännetecknas av att de lägger stor vikt vid inrikes- och utrikesnyheter. De har även ledarsidor, samt avsnitt som behandlar ämnen som exempelvis kultur, ekonomi och sport. Hos sådana tidningar anses både tillförlitligheten och kompetensen vara högre än i kvällspress (*ibid.*).

Eftersom vårt empiriska material utgörs av olika sorters artiklar kan det vara betydelsefullt att definiera vad somliga av dem innebär. Petersson och Pettersson (2007) skriver att de flesta dagstidningar har en liknande indelning. I ledaren tar dagstidningen ställning, samt diskuterar och argumenterar för att övertyga sina läsare i olika frågor. Innehållet i denna del ska spegla dagstidningens värderingar, samhälls- och människosyn. I kulturdelen förs diskussioner utifrån olika tankar. Syftet med denna del är att hålla debatten vid liv, samt bevaka händelser inom diverse områden. I inrikesdelen finner man artiklar som behandlar händelser som inträffat inom Sveriges gränser, samt journalisternas bevakning av samhällets makthavare och utrikesdelen innehåller beskrivningar av världen utifrån uppgifter från nyhetsbyråer och utrikeskorrespondenters rapporteringar. De lokala sidorna publicerar artiklar om det egna närområdet, samt tipsar om särskilda händelser i detsamma (*ibid.*).

Hallin och Hallström (2003) skriver att majoriteten tidningar företräder någon politisk linje. Amnestål et al. (2005) menar att tidningens partipolitiska färg avslöjas i ledaren, samt eventuellt i krönikor. På Göteborgs Postens ledarsidor framgår det att denna tidning är liberal (GP, 2016). Vi utgår ifrån att en tidning som benämns som liberal ofta tar ställning på samma sätt som partier med motsvarande ideologi och vi förknippar liberalism främst med ett fokus på individuella rättigheter och marknadsekonomi.

Diskursanalytiskt och tematiskt tillvägagångssätt

Vid analysen av vårt empiriska material så granskar vi Göteborgs Postens tidningsartiklar genom att kritiskt diskutera de diskurser, som utifrån vår tolkning, är mest framträdande i dessa. Därefter bryter vi ner diskurserna i teman, i syfte att uppnå ingående reflektioner och djupare analys i relation till dessa.

Vi tolkar begreppet diskurs utifrån Fairclough (2003) och Winther Jørgensen och Philips (2000) definitioner, som beskriver att begreppet handlar om den särskilda syn på språket som används; man ser språket som en del av det sociala livet. Fairclough (2003) beskriver diskurs som olika sätt att presentera aspekter av världen; processerna, relationerna och strukturerna i den materiella världen, den mentala världen av tankar, känslor, övertygelser och den sociala världen. Olika diskurser innebär alltså olika perspektiv på världen (Fairclough, 2003). Fairclough menar också att begreppet är med och formar och förändrar dessa perspektiv på världen, men att diskursiva praktiker också påverkas av politiska systemstrukturer och andra samhällskrafter (Winther Jørgensen & Philips, 2000).

Vid analysen av vårt material använder vi Faircloughs kritiska diskursanalys. Enligt Fairclough (2003) så fokuserar kritisk diskursanalys på att i detalj gå in på det som sägs eller skrivs, men också på vad som händer på en mer strukturell nivå. Det som bidrar till att utgöra den sociala världen med dess identiteter och relationer, är de så kallade diskursiva praktikerna; hur man i en social kontext skapar, mottar och tolkar texter (Winther Jørgensen & Philips, 2000). Viktigt att poängtera, är att Fairclough menar att man i kritisk diskursanalys ska sträva efter

att se text som något mer än det skrivna eller talade ordet. Idag kombineras ofta språk och text med visuella bilder, musik och ljudeffekter. Detta påverkar hur konsumenten mottar och tolkar det som presenteras. Fairclough (1995) samt Boréus (2015) menar att det, i kritisk diskursanalys, är lika viktigt att fokusera på vad som är frånvarande i texten, som att analysera det som skrivs eller sägs. I vår studie granskar vi därför våra utvalda artiklar genom att undersöka vad de uttrycker rent språkligt, men också vilken tolkning mottagaren kan tänkas göra utifrån de olika artiklarna.

När vi funnit de diskurser, som utifrån vår tolkning är mest framträdande i nyhetsartiklarna, så tematiseras dessa till överskådliga delar i mindre format. Winther Jørgensen och Philips (2000) beskriver tematisering som en slags kodning som handlar om att kategorisera textmaterial, i syfte att få grepp om all data man samlat in. Bowen (2009) menar dessutom att man inom dokumentforskning brukar dela in den insamlade datan i övergripande teman och kategorier för att underlätta analysen. I vår studie genomförs tematiseringen genom noggrann granskning av diskurserna, för att finna teman som ständigt återkommer i dessa. Valet att tematisera diskurserna grundar sig i en strävan om att uppnå en djupgående analys.

Enligt Fairclough (1995) har media en tendens att reproducera de redan existerande maktförhållandena i ett samhälle, genom att det ofta är de som redan har makten som får komma till tals i media och därmed representera det som sedan uppfattas som "sunt förnuft". Den kritiska diskursanalysen är kritisk i bemärkelsen att den syftar till att förklara och beskriva hur den diskursiva praktiken upprätthåller en social värld och dess sociala relationer som uppbär dessa ojämlika maktförhållanden. Detta för att försöka bidra till ett samhälle med mer jämlika maktförhållanden, både i allmänhet och i de offentliga kommunikationsprocesserna (Winther Jørgensen & Philips, 2000). I vår studie är det därför centralt att granska det empiriska materialet utifrån ett sådant maktperspektiv, med hopp om att utjämna eventuella ojämlika maktförhållanden som Göteborgs Posten är delaktiga i skapandet av. Andra begrepp som inkluderas för att belysa diskursiva mönster i artiklarna är *modalitet*, *intertextualitet*, samt *social aktör*. Dessa definieras i följande stycke.

Faircloughs (2003) begrepp *modalitet* betyder "sätt" och beskriver skribentens grad av instämmande i ett påstående. I vilken grad skribenten instämmer i påståendet påverkar vilken sanningshalt det får. Vidare skriver Fairclough (1995) hur en regelbundenhet i hur man använder språket; att man bygger argument med utgångspunkt i vedertagna argument från tidigare texter, kan reproducera den dominerande diskursordningen. Detta kallar Fairclough för *intertextualitet*. Fairclough (2003) beskriver också att eftersom skribenten kan avgöra vem som är *social aktör* i en text, så kan hen även påverka hur texten uppfattas. Att skribenten skriver att *någon* gör *något* i en text kan innebära att läsaren uppfattar texten annorlunda, i relation till om skribenten enbart hade skrivit att *något* hade hänt. Detta begrepp kan således förklara att exempelvis rubriken "Bilar i brand!" kan tolkas som mer neutralt än "Unga män inblandade nya bilbränder!".

Arbetsfördelning

Vi valde att skriva vår kandidatuppsats tillsammans, främst för att möjliggöra diskussioner under skrivprocessen. Genom att vi under största delen av processen satt tillsammans och skrev är vår förhoppning att kunna presentera en färdigställd studie med ett enhetligt språk. Vi var båda delaktiga i skrivprocessen under samtliga rubriker men i syfte att uppnå effektivitet så delade vi upp somliga avsnitt mellan oss. Exempelvis delade vi upp analysen så att Esmeralda i första hand skrev texten tillhörande rubrikerna: *diskurs om utanförskap* och *diskurs om det farliga området*. Vidare hade Linnéa störst ansvar för rubrikerna *diskurs om kriminalitet* och *diskurs om ansvar*. Därefter var vi dock noggranna med att korrekturläsa varandras avsnitt i syfte att lämna synpunkter på det som skrivits, samt för att utveckla kunskap och resonemang i texternas innehåll.

I arbetet med kandidatuppsatsen så använde vi oss av Google Dokument för att skapa en överblick över arbetsprocessen, samt för att ha all text samlad på en plats som vi båda hade tillgång till. I slutet av arbetsprocessen så använde vi Microsoft Word för att genomföra de sista justeringarna i kandidatuppsatsen innan den skulle lämnas in.

Etiska överväganden

Vetenskapsrådet (2002) har formulerat fyra allmänna grundprinciper för humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning. Dessa krav ingår i det så kallade individskyddskravet och syftar till att skydda forskningsdeltagarnas integritet. De allmänna grundprinciperna utgörs av informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet (*ibid.*).

Enligt Vetenskapsrådet (2002) betyder informationskravet att forskaren ska informera deltagarna om studiens syfte och om villkoren för deras medverkan. Samtyckeskravet innebär att deltagarna själva har rätt att fatta beslut om huruvida de ska delta i en studie eller inte. Deltagarna ska även ha rätt att delta på sina egna villkor och avbryta sin medverkan utan konsekvenser. Konfidentialitetskravet avser att alla uppgifter som rör studiens deltagare ges hög konfidentialitet och därmed anonymiseras, samt förvaras på ett sådant sätt att obehöriga inte kan ta del av dem. Nyttjandekravet betyder att det empiriska materialet som insamlats, enbart ska användas för forskningsändamål (*ibid.*).

Eftersom vårt empiriska material enbart består av Göteborgs Postens tidningsartiklar med tillhörande skildringar av förorten Biskopsgården, så kan kraven i stycket ovan inte anses som etiska överväganden i just denna studie. Om studiens syfte däremot hade varit att intervjua invånare i Biskopsgården så hade dessa etiska grundprinciper haft större betydelse. När man behandlar information som förmedlats och publicerats av massmedia, så behöver heller inte samtyckeskravet efterlevas eftersom de som uttalar sig i artiklarna redan fått sina namn och uttalanden publicerade tidigare. Vi är dock medvetna om den etiska problematiken i att dessa människor inte givit samtycke till att delta i vår kandidatuppsats, varför vi i högsta utsträckning eftersträvat att publicera så få namn som möjligt. På vissa ställen i denna studie, så kommer dock ett fåtal namn anges i samband med olika citat. Anledningen till att vi väljer att göra detta är dels för att tydliggöra vem som uttalar sig så att läsaren förstår sammanhanget, och dels för att namnet i citatet kan vara betydande för att förstå analysen av texten. I citaten som presenteras så benämner vi även skolor och orter vid namn och

anledningen till att vi gör detta, är för att läsaren tydligt ska kunna förstå kontexten, samt innebörden av det som presenteras och analyseras i samband med dessa citat.

Trots att de fyra grundprinciperna inom individskyddskravet är mindre applicerbara på en studie som behandlar tidningsartiklar så finns det kritik och andra etiska aspekter att ta hänsyn till. Kritik som riktas mot dokumentforskning i allmänhet handlar om att man i denna använder sig av material som producerats för andra ändamål (Denscombe, 2006; May, 2013). Det finns också en risk att dokument som forskaren avser att använda som empiriskt material, bygger mer på upphovsmannens subjektiva tolkningar, än på en rättvis bild av verkligheten (*ibid.*). I vår studie användes, som kritiken ovan belyser, material som från början publicerades för andra ändamål. Genom att använda kritisk diskursanalys som metod, samt olika typer av artiklar som empiriskt material, har vi dock eftersträvat att presentera kritiska reflektioner kring skribenternas utsagor.

Winther Jørgensen och Philips (2000) refererar till Fairclough som gärna ser att forskningsresultaten av en diskursanalys används för att utveckla och främja mer egalitära och toleranta diskurser och därmed organisatorisk demokratisering. Syftet med en diskursanalys kan alltså vara att skapa medvetenhet kring diskurs som en slags social praktik som avspeglar och delvis förstärker ojämlika maktrelationer (*ibid.*). I denna studie presenterar vi inte några alternativa diskurser, utan problematiserar enbart de som vi funnit i vårt empiriska material. Bergström och Boréus (2012) skriver att diskursanalytikern kan bli en del av diskurserna som granskas. Ur ett etiskt perspektiv är det därför viktigt att poängtera vår medvetenhet kring att denna studie riskerar att reproducera de bilder av Biskopsgården och dess invånare, som Göteborgs Posten förmedlar genom sina artiklar. Som studenter har vi privilegiet att framställa människor på varierande sätt i vår kandidatuppsats. Detta innebär att vi hade kunnat belysa andra diskurser, som framställer Biskopsgården och dess invånare på ett mer positivt sätt. Genom vår kritiska ansats eftersträvar vi dock att skapa medvetenhet, samt uppmana till kritisk granskning av de skildringar som Göteborgs Posten ger av Biskopsgården och människorna som bor där.

Studiens trovärdighet och tillförlitlighet

David och Sutton (2016) beskriver att validitet, eller trovärdighet, avser hur studiens data matchar med verkligheten. Potter och Wetherell (1987) skriver att man kan avgöra om en diskursanalys är valid genom att se till sammanhanget. Med detta menar de att analytiska argument ska bringa diskursen en form av sammanhang. Om vissa detaljer inte platsar i den diskursanalytiska redovisningen så är det mer sannolikt att läsare kommer att uppfatta analysen som ofärdig och mindre trovärdig (*ibid.*). För att uppnå så hög validitet som möjligt i vår kandidatuppsats, har vi använt ett systematiserat arbetssätt, samt eftersträvat att presentera tydliga förklaringar och välgrundade argument. Bryman (2011) beskriver nämligen vikten av att lämna personliga åsikter och värderingar utanför studiens genomförande och slutsatser, för att uppnå så hög trovärdighet som möjligt.

Reliabilitet avser studieresultatets tillförlitlighet och används vanligtvis i relation till huruvida studieresultatet skulle kunna återges av en annan forskare, vid en annan tidpunkt (Bryman, 2011; Jacobsen, 2012; Kvale & Brinkmann, 2014). Bergström och Boréus (2012) skriver att villkoret för god reliabilitet inom kvalitativ forskning handlar om att vara noggrann i genomförandet av studien för att undvika potentiella fel. Vid analyser av text kan tolkningen av denna ses som en reliabilitetsfråga (*ibid.*). Bryman (2011) skriver att man alltid tolkar text utifrån sig själv, vilket innebär att tolkningen av vårt empiriska material hade kunnat bli annorlunda om någon annan hade analyserat det. En annan forskare hade alltså, trots samma empiriska material, kunnat uppnå andra resultat.

Metodreflektion

Winther Jørgensen och Philips (2000) refererar till Fairclough som menar att man bör analysera textproduktions- och textkonsumtionsprocesser i kombination med en kritisk diskursanalys. Författarna understryker dock att analys av dessa processer sällan förekommer i kritiskt diskursanalytiska studier. Så är även fallet i vår studie där vi lagt fokus på att analysera just texten i artiklarna. Hade vi haft

möjlighet att ta del av processen som pågår innan och under produktionen av artiklarna, samt processen som pågår i relation till textkonsumtionen, så hade vi sannolikt haft större kunskap och förståelse för vad som till slut publiceras och inte. I relation till vår studie hade en analys av textproduktionsprocessen således kunnat innebära möjliga variationer i såväl analys, som resultat.

Enligt Winther Jørgensen och Philips (2000) är en av Faircloughs svagheter också att han visar liten förståelse för frågor som rör vilken nivå människor har kontroll över sitt språkbruk. Många gånger i vår analys, ställer vi oss kritiska till ordval och påståenden som görs i artiklarna vi studerat. Vi tolkar det som att skribenten vill få läsaren att tänka eller tycka på ett visst sätt. Detta gör att vi bortser från att användningen av ord och uttryck ibland kanske bara är slumpmässiga och kanske helt saknar egentligt uppsåt. Fairclough (1995) framhåller även att man vid kritiskt diskursanalytiska studier bör använda sociologiska teorier för att analysera sin empiri. Något vi tolkar som problematiskt i relation till detta är dock att han inte definierar vilka teorier som det sociologiska fältet omfattar.

Innan vi går vidare till nästa kapitel så vill vi återigen uppmärksamma att det kan finnas ytterligare diskurser i vårt empiriska material. Då vi inledningsvis hade en förförståelse som säkerligen påverkade vilka diskurser vi skulle se framträda ur materialet, kan vi alltså ha förbisett andra diskurser. De diskurser vi till sist valde att inkludera i vår analys har således påverkat såväl analys, som resultat.

6. Analys och resultat

Enligt Fairclough (1995) påverkar diskurser hur vi tolkar verkligheten och hur vi förstår samhället. De påverkar även identiteter, samt relationer mellan människor. I analysen av vårt empiriska material har vi funnit diskurser som står i relation till förorten och som är delaktiga i skildringen av Biskopsgården. Diskurserna kallar vi: *utanförskap*, *kriminalitet*, *det farliga området* och *ansvar*. Vi kommer i detta kapitel att presentera och analysera dessa diskurser. Kapitlet delas först in i de övergripande diskurserna, och följs sedan av underrubriker som representerar de teman vi granskade i relation till dessa diskurser.

Diskurs om utanförskap

I Göteborgs Postens skildring av förorten Biskopsgården, framträder diskursen om förorten som en plats av *utanförskap*. Ur denna diskurs framträder främst två teman, nämligen *segregation* och *etnicitet*, vilka presenteras och analyseras i detta avsnitt.

Segregation

I flertalet artiklar som vi studerat beskrivs Biskopsgården som segregerat, vilket illustreras i citaten nedan.

...Det går inte att blunda för segregationen. [---] Även om avstånden är korta är det oändligt långt mellan människors vardag och verklighet i de olika stadsdelarna. (GP, 2015-03-29: 10-11)

...Att Göteborg är en segregerad stad är ett faktum. [---] I våra områden ökar fattigdomen, arbetslösheten och trångboddheten... (GP, 2015-04-17: 4-5)

Ovan nämnda citat kan förstås utifrån Faircloughs (2003) begrepp *modalitet*, som definierades i kapitel 5. Då Biskopsgården på olika sätt beskrivs som segregerat,

så är det aldrig utan att skribenten eller den som står för citatet, helt instämmer i sitt påstående. Detta gör alltså enligt Fairclough, att denna kunskap uppfattas som sann och obestridd. Något annat som nämns i samband med segregation, är skolan och dåliga skolresultat. Detta illustreras i citaten nedan. Det första citatet kommer från en rektor på en skola i Biskopsgården, medan det andra citatet kommer från skolelever i området.

Anna Hjärne är rektor för en av de skolor i Sverige som flest elever går ur utan behörighet till gymnasiet. [---] 'Vi är en stadsdel där vi har väldigt olika förutsättningar för olika skolor, en segregerad stadsdel' ... (GP, 2015-03-29: 9-12)

'Det är för många nyanlända i skolorna i Biskop, för många i klassrummen. Vi är typ 30 personer på vissa lektioner och läraren måste såklart hjälpa de nya mer. [---] Det är bättre med en blandning, det är så segregerat nu' ... (GP, 2015-03-29: 6-9)

Såväl som när yrkesverksamma som invånare i området får komma till tals i artiklarna, används liknande beskrivningar avseende segregation. Med utgångspunkt i Faircloughs (1995) begrepp *intertextualitet* (som beskrivs i kapitel 5), gör vi tolkningen att man bygger begreppet segregation utifrån konventionella och dominerande diskurser. Såsom Urban (2008) har beskrivit, så har ordet segregation fått en negativ klang i offentlig debatt, och detta bekräftas och upprätthålls i diskussionen om segregation i vårt empiriska material. Urban (2008) lägger också till ordet *etnisk* till begreppet segregation och menar att det samlade begreppet *etnisk boendesegregation* i en konstruktivistisk anda bör definieras i sitt sociala sammanhang. I Göteborgs Posten verkar segregation beskrivas på det sätt som Urban (2008) beskriver som i betydelsen: avskilda från stadens sociala och politiska liv, samt arbetsmarknad.

Ytterligare tecken på att man i Göteborgs Posten tenderar att reproducera en redan dominerande diskurs om segregation följer. Här kan vi också konstatera att problemet är att just Biskopsgården är segregerat. Man talar inte i någon bemärkelse om att problemet är att andra förorter också är segregerade. I citatet

nedan jämförs förhållanden i Biskopsgården med förhållanden i en annan förort i Göteborg, Torslanda.

I Hjuvik (Torslanda) är medelinkomsten nästan tre gånger så hög som i Norra Biskopsgården. När det gäller arbetslösheten är skillnaden ännu större. (GP, 2015-03-24: 7-8)

Underförstått i flera av artiklarna är att Torslanda är en närliggande förort, där vissa skillnader gentemot Biskopsgården betonas. Exempel följer i citaten nedan.

...På Sjumilaskolan har en stor majoritet av eleverna utländsk bakgrund, i Torslanda är situationen den omvända... (GP, 2015-03-29: 6-9)

...Barnfattigdomen i Torslanda är lägst i Göteborg (2,1 %) medan mer än vart tredje barn i Biskopsgården lever i fattigdom... (GP, 2015-03-24: 7)

Ingen av våra artiklar nämner ordet segregation eller segregerat i förhållande till Torslanda. Detta kan relateras till det som Urban (2008) beskriver som ett slags normaltillstånd i samhället. Normalsituationen är att ha ett arbete och att ha en egen inkomst. Vi kan också relatera detta till det Ericsson et al. (2002) beskriver, om att den jämförande variabeln är svenskheten, även om detta inte uttalas explicit. Invånare i det segregerade Biskopsgården beskrivs inte som normen. Bergström och Boréus (2012) beskrivning av hur media utövar makt genom att utesluta alternativa bilder blir tydlig, eftersom artiklarna fokuserar på att beskriva just förorter som Biskopsgården som segregerade. Någon alternativ bild där man talar om en annan typ av segregation än den som finns där, framträder inte. Detta gör också att ett stigma skapas för området i sig. Att bo i ett segregerat område förknippas med stigma, alltså något som avviker från det normala (Ericsson et al., 2002; Goffman, 2014).

Etnicitet

I diskursen om Biskopsgården och utanförskapet, nämns ofta segregation i samband med ord och beskrivningar som utgör ett annat begrepp, nämligen *etnicitet*. Genomgående i vårt empiriska material förstår vi, att oftast då man talar om invånare i Biskopsgården, så handlar det om människor med annat etniskt ursprung än det svenska. Denna tolkning gör vi, bland annat genom att många av de invånare som figurerar i artiklarna har namn som klingar utländskt. Även i de fall där specifika namn inte nämns så indikeras detta på annat vis, vilket illustreras i citaten nedan.

Enligt uppgifter till GP hade mannen vid gripandet precis kommit hem från Libanon och begravningen av den man som sköts till döds på Vår Krog & Bar. (GP, 2015-04-06: 8-9)

'Släktingar och vänner kommer från hela Sverige och utlandet. Jag tror det blir 400 personer'... (GP, 2015-03-20: 11-12)

Wikström (2009) beskriver etnicitet ur ett postkolonialt perspektiv, vilket förklarar hur samhällsproblem kan vara en konsekvens av industrialismen och kolonialismen. Där ser man etnicitet och kultur som fenomen som skapas och förändras genom språket; vilka begrepp vi använder när vi talar om och kategoriserar etniska tillhörigheter är det som bestämmer vad en etnisk identitet är. En liknande beskrivning av begreppet etnicitet som också bör nämnas ger Brune (2008). Enligt henne får gruppen med annan etnisk härkomst ofta benämningen *invandrare* i media. Begreppet *invandrare* får, precis som beskrivningen av *annan etnisk härkomst*, stå som ett samlingsbegrepp för olika individer med skild etnisk härkomst, religion och språk. Enligt Brune (2004) har tidigare forskning visat att nyhetsmedier ofta uppvisat en bild av invandrare som problematiska och oroande. Invandrares brott har fått mycket uppmärksamhet i media medan frågor om diskriminering och rasism har fått en obetydlig plats. En parentes här, är att polisen ofta är förtegen gällande etnisk tillhörighet när det kommer till brott. En reflektion kring detta är att vi i vår studie kan se att man ändå förstår att det i många fall inte är etniska svenskar man talar om.

Många av artiklarna som behandlar Biskopsgården och dess invånare handlar även om våld och kriminalitet vilket illustreras i citaten nedan.

...enligt polisens underrättelser, daterade vid årsskiftet, hade ett så kallat territoriellt nätverk då tagit över kontrollen över stora och viktiga delar av stadens kriminella marknader. Detta uppgavs vara gänget från Södra Biskopsgården, som hade skaffat vänner och inflytande även i Backa och Bergsjön... (GP, 2015-03-20: 9)

...Det finns en parallellvärld i Göteborg där unga män tillåts styra över, och ta livet av, andra människor... (GP, 2015-03-20: 7-8)

I båda dessa citat beskrivs även ett motsatsförhållande som skapar ett slags *vi och dem*. Jönhill (2012) framhåller i sin beskrivning av begreppsparet, att *dem* ofta syftar på flertalet grupper som oftast har en annan kulturell bakgrund än de som majoritetssamhället hör till. Han menar att dessa grupper ofta tillskrivs sämre moraliska värden och i många sammanhang hamnar utanför. Van Dijk (1992) beskriver *vi och dem* på ett liknande sätt, och menar att man i mediala sammanhang i samband med *dem* (och här syftar författaren på etniska minoritetsgrupper och invandrare), förutom kriminalitet också ofta nämner fattigdom och utbildning som problemområden. I vårt empiriska material tillskrivs främst unga män, invandrare och gänget från Biskopsgården sämre moraliska värderingar. Men man beskriver också genomgående i artiklarna, som även går att läsa om i föregående tema, att skolorna i Biskopsgården presenterar resultat som inte når upp till önskad nivå. Ytterligare exempel på detta följer i detta citat ur en artikel om en skola i Biskopsgården.

Bara hälften av eleverna på Sjumilaskolan hade möjlighet att gå direkt till gymnasiet efter att de slutat nian förra året. [---] I samma stadsdel ligger Torslandaskolan. Där gick i stort sett samtliga niondeklassare, 96 procent, ur högstadiet med gymnasiebehörighet samma år... (GP, 2015-03-29: 6-9)

Faircloughs (1995) intertextualitet, som vi tidigare nämnt, handlar om närvaron av drag från tidigare texter inuti en text. Utifrån ovanstående exempel från van Dijk (1992) och Jönhill (2012) drar vi slutsatsen att Göteborgs Posten verkar upprepa andra mediers såväl som sin egen, bild av vad som kännetecknar etniska grupper. De gemensamma drag som framträder ur texterna upprätthåller och faller samman med de dominerande diskurser om etniska minoritetsgrupper, som bland annat Brune (2004; 2008) och van Dijk (1992) har beskrivit. Det sammanfaller också med de beskrivningar som givits i tidigare forskning som, exempelvis av Ericsson et al. (2002) samt Elsrud och Lalander (2007). De skildras framförallt som problematiska och kriminella.

Skillnader i diskursen om utanförskap

Vad gäller diskursen om utanförskap och temat segregation respektive etnicitet, ska också nämnas att vi i vårt empiriska material hittat ytterst få artiklar som behandlar dessa teman innan den 18 mars 2015, alltså innan skjutningen vid Vårväderstorget. De få artiklar vi funnit, som behandlar segregation och etnicitet som ämne, gör det i förhållande till samma problem som tidigare nämnts, bland annat skolan och arbetslösheten:

...Sjumilaskolan i Biskopsgården har 98 procent av de cirka 500 eleverna utländsk bakgrund. [---] Ett slopande av det fria skolvalet, till förmån för den närhetsprincip som tidigare rådde, skulle därmed cementera snarare än bryta utanförskapet...(GP, 2015-03-10: 2)

'Det handlar om att med hjälp av fotbollen bygga relationer och hitta okonventionella vägar in i samhället. Vägar som leder till praktik, jobb eller utbildning' (GP, 2015-02-23: 22-23)

I det sistnämnda citatet intervjuas en man som enligt Göteborgs Posten arbetar för förändring i området. I artikeln lyfter skribenten fram det positiva i föreningslivet i Biskopsgården. Men det beskrivs fortfarande som att det är invånarna i Biskopsgården som ska anpassa sig till, och integreras med, samhällets övriga invånare. Även innan händelsen vid Vårväderstorget tolkar vi det således som att

temat segregation följer samma linje som vi tidigare redovisat för perioden efter den 18 mars 2015. Detta kan återigen relateras till det som bland annat van Dijk (1992) och Brune (2008) beskriver om begreppsparet *vi och dem*, samt att etniska minoritetsgrupper vanligen beskrivs i stereotypa problematiska och negativa termer i media. Detta bekräftas även av den tidigare forskning vi studerat och presenterat i kapitel 3, bland annat i Elsrud och Lalander (2007) samt Ericsson et al. (2002). Vi tolkar det som att man några av artiklarna som publicerades innan den 18 mars 2015, försöker ge en alternativ bild av Biskopsgården när man låter invånare berätta om det positiva med området. Elsrud och Lalander (2007) beskriver hur stereotyper ibland kan göras starkare genom att journalister med goda intentioner och med tron om att bidra till en mer objektiv bild genom att ifrågasätta, indirekt förmedlar något annat. Ser vi på citaten i stycket ovan, tolkar vi det som att Biskopsgårdens invånare själva också ser att man måste hitta ”okonventionella vägar in i samhället”. Trots att artikeln alltså ska beskriva det positiva föreningslivet i Biskopsgården, så cementeras bilden av Biskopsgården och dess invånare som problematisk.

Diskurs om kriminalitet

I detta avsnitt presenteras diskursen *kriminalitet*, samt hur Göteborgs Posten skildrar Biskopsgården som som en förort präglad av brottslighet. I artiklarna som analyserats har det framkommit att denna diskurs inrymmer två framträdande teman; *unga män* och *gäng*.

Unga män

I det empiriska materialet beskrivs våldsamma händelser ofta ha en koppling till unga män från Biskopsgården. Vanligt förekommande i artiklarna är att skribenten presenterar text som hävdar att unga män från förorter som till exempel Biskopsgården i många fall misstänks vara, eller är, kriminella. Detta illustreras i följande två citat, där det första har hämtats i en artikel som diskuterar vilka som kunde tänkas ligga bakom den senaste tidens våldsbrott, och det andra har hämtats i en artikel som diskuterar huruvida ojämlikhet föder våld.

Många av misstankarna riktas mot samma grupp av individer, ett antal unga män från Norra Biskopsgården. (GP, 2015-04-18: 6-7)
Vi börjar vänja oss vid att unga män skjuter varandra i Göteborg... (2015-03-24: 46-47)

Skildringen som kopplar kriminalitet till unga män visade sig vara vanligt förekommande i vårt empiriska material. Enligt Börjesson och Rehn (2009) har språket makt att skapa kategorier som definierar vad något är eller inte är. Boréus (2015) menar att språket skapar föreställningar om dessa kategorier, vilket innebär konsekvenser för människorna som omfattas av dem. Hon utgår således från ett konstruktivistiskt perspektiv när hon beskriver att människor blir till vad de är genom hur de definieras och blir bemötta av omgivningen. Det kan alltså innebära att människor, utifrån Göteborgs Postens artiklar, skapar en föreställning om att alla unga män från Biskopsgården är kriminella. Denna föreställning kan vidare resultera i att omgivningen stämplar dem som avvikande (Goffman, 2014). Detta innebär att omgivningen kan bemöta dessa unga män med känslor som rädsla och avsky, vilket i sin tur leder till att de hamnar i en stigmatiseringsprocess där de så småningom fogar sig efter dessa föreställningar och börjar bete sig enligt dessa. I citaten nedan tydliggörs denna stämpningsprocess. Det första citatet är hämtat i en artikel där skribenten diskuterar segregationen på Västra Hisingen, och det andra har återfunnits i en artikel där skribenten diskuterar varifrån skammen kommer som gör att människor ägnar sig åt kriminalitet och våldsbrott.

’Det finns så mycket bra här men det förstörs av skottlossning och skjutningar. Risken ökar förstås att den som alltid beskrivs och definieras som destruktiv blir också destruktiv’ (GP, 2015-03-24: 7-8)

...Alla våldsbrottslingar han hade mött delade en och samma sak, de kände skam. Men inte över vad de gjort, utan över sig själva. De kände sig skamsna över sina liv. De kände självförakt. Ja, till och med självhat. De såg på sig själva som de trodde att omvärlden såg på dem: Som misslyckade, som förlorade, som illa omtyckta och illa sedda. (GP, 2015-03-22: 60-61)

I det senast nämnda citatet använder sig dessutom skribenten av information som han erhållit genom en amerikansk psykiatriker, som arbetat med grova våldsbrottslingar i USA. Enligt Fairclough (1995) kan detta innebära att skribentens text kan uppfattas som särskilt trovärdig eftersom den hämtats från en person som kan antas vara både högutbildad och expert inom sitt område.

Att Göteborgs Posten publicerar artiklar som, utifrån vår tolkning, förenar unga män från Biskopsgården med kriminalitet, kan således tänkas ha negativa konsekvenser för såväl Biskopsgården som dess invånare. Kanske bidrar dessa artiklar till att skapa förakt mot alla unga män från Biskopsgården. Likt det som Forkby och Liljeholm Hansson (2011) beskriver, kan en sådan skildring av dessa unga människor bidra till att de genom stigmatiserande processer gör kriminaliteten till en självuppfyllande profetia .

Kriminaliteten och våldet i förorten nämns alltså i samband med unga män. Enligt Brune (2004) finns en historia i svenska medier avseende invandrarkillar och hur deras religion, kultur samt hämndbegär på grund av ilska över segregationen, gör att de begår brott. Detta reproduceras även i Göteborgs Posten, exempelvis i artikeln som nedanstående citat är hämtat ur.

Risken för hämndaktioner ökar - Gängvåldet har nått en ny dimension... (GP, 2015-04-17: 8-9)

Brune (2004) menar att: beskriva brott som en typ av hämnd är en teknik som medier använder för att skapa mer generalitet åt texterna i förhållande till etnicitet. Hon menar också att man aldrig skulle beskriva inhemska mäns brott med förklaringar som hämndlystnad. Estrada (2006) skriver att faktum att medier i dagsläget lägger större tonvikt på förövarens ursprung än vad de gjorde tidigare, kan tolkas som att svensk brottslighet har rasifierats. Människor som är födda utanför Sveriges gränser löper statistiskt sett större risk att hamna i kriminalitet. Estrada hävdar dock att ett starkare tecken på kriminalitet är sämre levnadsförhållanden än övriga i samhället, vilket i sig är en faktor som ofta sammanfaller med många av de utrikesfödda människornas livssituationer (*ibid.*).

Som avslutning för detta tema kan vi relatera till det som Fairclough (1995) skriver om kritisk diskursanalys och det viktiga i att försöka se vad som utesluts ur texten. Här kan vi konstatera att det sällan är tal om kvinnor i artiklarna om våld och kriminalitet i förorten. Den typ av rapportering som ovan beskrivits relateras ofta till heder och hämnd, vilket enligt Brune (2004; 2008), återskapar bilden av att det någonstans i bakgrunden också finns en förtryckt muslimsk kvinna som vi behöver befria. I och med att artiklarna i vårt empiriska material verkar följa det som Estrada (2006) och Brune (2004; 2008) beskriver, kan vi alltså identifiera en hög grad av intertextualitet i Göteborgs Postens artiklar om våld, kriminalitet och unga män.

Gäng

I det empiriska materialet beskrivs kriminalitet också ofta som ett fenomen som orsakas av gäng från specifika områden som till exempel Biskopsgården, Backa och Bergsjön. Många av artiklarna som vi studerat i vår analys behandlar kriminalitet och nästan samtliga av dessa skildrar Biskopsgården som ett instabilt område, präglad av invånare som tillhör olika gängkonstellationer. Enligt många av studierna i vår tidigare forskning, bland annat Ericsson et al. (2002) samt Forkby och Liljeholm Hansson (2011) kan samhällelig stämpling ske genom media. Det som studierna beskriver kan jämföras med Goffmans (2014) beskrivning av hur vi stämplar någon med ett stigma då personen inte lever upp till förväntningarna vi skapat. Att skildras som enskild brottsling eller gängmedlem i exempelvis tidningsartiklar kan, enligt Goffman, spåda på rykten om att vissa individer är onda och farliga. I likhet med det som Goffman beskriver, tolkar vi det som att rykten av denna sort kan göra att de individer som känner sig träffade av beskrivningarna, försöker undvika stigma genom att faktiskt leva upp till de förväntningar som ställs på dem. Citatet nedan är ett exempel på hur invånare i Biskopsgården skildras och har hämtats från en artikel som diskuterar innebörden av att det nu finns behandling för de individer som hoppat av från kriminella gäng.

...’Förhoppningsvis kan vårt jobb påverka situationen i exempelvis Biskopsgården. Om killarna vill ha hjälp, så kan de komma till oss’ (GP, 2015-04-04: 6-7)

Utifrån Steven Lukes tredje dimension av makt, som diskuteras av Börjesson och Rehn (2009), kan citatet ovan tänkas bidra till skapandet av vissa tankar om Biskopsgården och ungdomarna som bor där. Man kan till exempel fråga sig varför just Biskopsgården används som exempel i en artikel som diskuterar avhopp från kriminella nätverk? Detta kan tolkas som en form av dold maktutövning utifrån att Göteborgs Posten, i detta fall, förmedlar en vinklad skildring av ett specifikt samhällsfenomen. Denna skildring kan dessutom tänkas vara ännu mer kraftfull, eftersom citatet uttalas av en person som i artikeln presenteras som en “utbildad terapeut mot droger och antisocialt beteende”. Enligt Brune (2008) används denna teknik ofta för att definiera en situation och ge trovärdighet åt artiklarnas tolkningar, men även mer generalitet åt det som uppfattas som avvikande.

Ett generellt mönster som framkommit under analysen av vårt empiriska material är att temat gäng ofta förekommer i artiklar där skribenterna använder sig av specifika ordval och formuleringar för att beskriva uppseendeväckande händelser. Exempel på dessa kan vara *gängkrig*, *dramatisk vändning*, *öppnade eld* och *gangsters*. Ett annat exempel kan vara att skribenten jämför en individ med en omtalad *maffiaboss*. I syfte att fånga sina läsare så tenderar alltså medier att använda dramatiska ord som väcker känslor. Nedan följer tre citat som illustrerar detta.

Det utdragna gängkriget mellan olika grupperingar i Göteborg tog i onsdags kväll en ny, dramatisk vändning när maskerade män öppnade eld med automatvapen inne på restaurang Vår krog och bar. (GP, 2015-03-20: 8-9)

Han är nämligen häktad sedan ett par dagar tillbaka. Detta i ett fall där polis och åklagare försöker driva delar av den taktik som 1930-talet knäckte maffiabossen Al Capone. (GP, 2015-03-20, 9-10)

...Dessa gangsters är inte marginaliserade...(GP, 2015-04-17: 2)

Sättet som skribenterna i vissa fall använder kraftfulla ordval på, kan alltså skapa en tillspetsad och något vinklad bild av Biskopsgården. Att granska dramatiska ordval och formuleringar som skildras i artiklar kan dessutom, ur ett socialkonstruktivistiskt perspektiv, tolkas som ett sätt att ifrågasätta det omedelbart förgivettagna och definitionen av verkligheten (Barlebo Wenneberg, 2001). Urban (2008) refererar till sociologen Mats Franzén som menar att man istället för att tala om skevt fördelade samhällsresurser, allt oftare beskriver ett hot från mer invandrartäta bostadsområden gentemot övriga samhället. Franzén menar också att det finns en oro för att dessa områden ska utvecklas till parallellsamhällen, där man har egna lagar och regler. Detta kan också relateras till ovanstående citat där de kriminella gängen likställs med maffia och gangsters.

Skillnader i diskursen om kriminalitet

Vid analysen av vårt empiriska material så fann vi två markanta skillnader i diskursen om kriminalitet före och efter skjutningen vid Vårväderstorget den 18 mars 2015. En tydlig skillnad var mängden artiklar som publicerades innan, respektive efter händelsen. Innan skjutningen vid Vårväderstorget så publicerade Göteborgs Posten förvisso artiklar som uttryckte vittnesbörd om diskursen om kriminalitet, men dessa var till mängden avsevärt mycket färre än de som publicerades efter händelsen. En ytterligare skillnad som vi lade märke till vid analysen av artiklarna var att det, innan händelsen, förekom artiklar som fokuserade på mer enskilda händelser inom diskursen kriminalitet. Dessa behandlade dessutom inte gäng och våld i första hand, utan andra typer av kriminalitet. Två exempel följer i citaten nedan.

Göteborgs stad polisanmälde i går ordföranden i en förening som jobbar mot tvångsomhändertagande av barn. Anledningen är att han i ett inlägg på Facebook hänger ut tre tjänstemän med namn och bild och riktar allvarliga anklagelser mot dem. (GP, 2015-02-20: 11).

...Klockan 02.38 fick polisen larm om en liten lastbil som brann vid samma torg. (GP, 2015-02-27: 16).

Vad som hände efter skjutningen på Vårväderstorget var att skribenterna började fokusera mer på gängkriminalitet och våldsbrott. Artiklarna tenderade också att börja bygga på varandra. Börjesson och Rehn (2009) skriver att diskurser kan relateras till makt eftersom dessa har förmåga att utforma begrepp, samt kontrollera hur språket ska brukas. Utifrån denna diskussion gör vi tolkningen att diskursen om kriminalitet skilde sig åt avseende begrepp som diskuterades före och efter händelsen på Vårväderstorget. Innan skjutningen framträdde inte något tydligt mönster av specifika begrepp inom diskursen, men efteråt framträdde och figurerade uttrycken ”gäng” och ”våld” i nästan alla artiklar.

Diskurs om det farliga området

Otrygghet

I vårt empiriska material beskrivs ofta en *otrygghet* i förhållande till Biskopsgården. Detta nämns till största del i de artiklar som behandlar kriminalitet och våld. Några exempel följer i citaten nedan.

...’Det här påverkar många människors trygghet. Man ändrar sina vanor, kanske inte vågar gå ut’(GP, 2015-04-17: 8-9)

...Effekten är att alla i stadsdelen nu är drabbade. ‘Det är en mental våldtäkt på alla som bor här. Klicken som förstör gör resten av invånarnas liv till ett helvete’ (GP, 2015-03-22: 6-7)

Fairclough (2003) beskriver hur valet av *social aktör* (se definition i kapitel 5) i en text påverkar hur den uppfattas. I citaten ovan exkluderas aktören och istället fokuserar man på effekten: att otryggheten ökar. När man läser dessa texter, tror vi att det är lätt att man som läsare tolkar det som att invånarna som påverkas av våldet är passiva och hjälplösa i detta: det är något som bara sker, som ett

övergrepp på den övriga befolkningen. Vi ser också i dessa citat att man inte bara syftar på en otrygghet i Biskopsgården som område. Man menar också att det våld som försiggår här, kan påverka nästan vem som helst, oavsett var man bor. Nedan följer exempel på detta.

Attacken mot restaurangen på Vårväderstorget gör oss alla till måltavlor (GP, 2015-03-20: 2)

När oskyldiga anhöriga mördas på öppen gata, då har gängvåldet i Göteborg nått en ny och extremt farlig nivå. [---] 'Vi har många personer här i stan med ett ont uppsåt och dom rör sig över väldigt stor yta'... (GP, 2015-04-17: 8-9)

Dessa påståenden illustrerar återigen en slags hjälplöshet inför våldet som förekommer i förorten, och samtidigt en rädsla för att det har spridit sig utanför förortens gränser. Detta ger en ny dimension till det som bland annat Brune (2008) och van Dijk (1992) beskrivit i diskussionen om *vi och dem* som skapas mellan majoritetssamhället och minoritetsgrupper. Så länge det finns ett *vi och dem* indikerar detta att det finns ett visst avstånd som skiljer oss åt. I artiklarna i ovan nämnda citat beskrivs en rädsla för hur detta avstånd minskar. I begreppet *vi och dem* så är det *vi* som är i majoritet och har makten i samhället. I artiklarna vi exemplifierat blir intrycket dock att det är våldet som här har makten, och våldet utförs av *dem*. Börjesson och Rehn (2009) beskriver hur de som är underkastade i samhället kan utöva motmakt, och utifrån detta skulle vi kunna tolka det som att det som exemplifieras i artiklarna om våldet är ett uttryck för motståndet *dem* utövar. Biskopsgårdens otrygghet är alltså så stor att den sprider sig.

Förutom det våld som beskrivs i förhållande till Biskopsgården finner vi i artiklarna även andra exempel på att Biskopsgården är ett otryggt område.

...I Biskopsgården lägger nämligen någon ut fiskekrokar inbäddade i kött. [---] Den senaste tiden har varit orolig för hundägare i Biskopsgården då flera hundar svält och varit nära att svälja fiskekrokar... (GP, 2015-02-28: 11)

En av Sveriges mest kända jihadistpredikanter är göteborgaren Michael Skråmo, folkbokförd i Biskopsgården... (GP, 2015-03-23: 2)

I dessa citat har skribenten till skillnad från tidigare exempel, låtit aktörerna ta plats i texten. Det finns *någon* som lägger ut fiskekrokar inbäddade i kött i Biskopsgården. När aktören nu är närvarande, benämns hen dock inte vid namn och refererar då enligt Faircloughs (2003) modell snarare till en grupp än en individ. Biskopsgården är alltså enligt denna tolkning, och lite hårddraget, en plats där hundar helt oprovocerat blir utsatta för mordförsök av okända personer. När det gäller det senare citatet, är det hämtat ur en artikel som beskriver hur fler och fler svenskar reser utomlands för att slåss för terrorgrupper. I artikeln är Michael Skråmo en namngiven aktör, och detta innebär, med Faircloughs perspektiv att denna aktör är någon som startar processer och får saker att hända. Då skribenten faktiskt har bemödat sig att poängtera att Skråmo är folkbokförd i Biskopsgården, kan man tolka det som att förorten är en plats där jihadisterna och terrorister bor och verkar.

Skillnader i diskursen om det farliga området

Nämnas skall, att det finns artiklar i vårt empiriska material som avviker från diskursen om förorten Biskopsgården som ett otryggt område. Dessa artiklar har främst publicerats tiden innan skjutningen vid Vårväderstorget den 18 mars 2015. Man har i artiklarna intervjuat invånare i Biskopsgården som uppger att de trivs i sitt område. Utvalda citat ur dessa artiklar följer nedan.

...'[---] för det finns mycket positivt här. Verkligheten är att det är naturskönt, att vi har en global miljö med god stämning och ett stort kulturutbud'(GP, 2015-02-23: 22-23)

Sharis Mohamed lämnade sitt hemland bakom sig. Och kom hem till Biskopsgården. 'Jag kan bara tänka mig att bo här. Eller i Somalia'... (GP, 2015-02-22: 36-37)

Van Dijk (2005) beskriver hur vissa förändringsagenter bland mediala eliter kan börja formulera alternativa diskurser som ifrågasätter de dominerande diskurserna som en följd av tryck utifrån eller motstånd från minoriteters håll. Dessa diskurser kan dock enligt van Dijk (2005) först få genomslag då en majoritet av eliten inom media, forskning och politik ställer sig bakom denna diskurs. Utifrån detta, kan vi se att Göteborgs Postens reportage, där man låtit vissa invånare i Biskopsgården komma till tals, har haft till syfte att ge en alternativ bild av vad Biskopsgården är. Dessa glimtar av positiva bilder överskuggas dock av reportagen om skjutningar, gäng och våldsbrott, och kan därmed inte stimulera till någon förändrad bild av platsen.

Diskurs om ansvar

Följande avsnitt avser att redogöra för diskursen *ansvar*. De artiklar som legat till grund för vårt empiriska material har i stor utsträckning diskuterat vem som bär ansvaret för det utanförskap, den kriminalitet och den bristande känsla av trygghet som vissa upplever i Biskopsgården. Denna diskurs inrymmer, utifrån de artiklar som analyserats, tre dominerande teman; *föräldrarnas*, *skolans* och *samhällets ansvar*.

Föräldrarnas ansvar

I många av de analyserade artiklarna så lyfter skribenterna citat som ger sken av att det är föräldrarnas ansvar att fostra sina barn så att dramatiska händelser begränsas eller upphör att inträffa i Biskopsgården. Samtliga av dessa citat skildrar vikten av föräldrarnas förmåga att uppfostra sina barn på "rätt" sätt. I citaten som följer illustreras detta.

...'Och att alla föräldrar tar ansvar för sina barn. Jag har själv barn och så länge de bor hos mig så är de under mitt ansvar' (GP, 2015-02-22: 36-37)

Varje förälder har ett ansvar att uppfostra sina barn till laglydiga medborgare...(GP, 2015-03-21: 5-6)

...'Du måste ta ansvar som förälder. Det är dina regler som gäller hemma. Och när det gäller skolan - varför är det bara åtta av 28 barn som har föräldrar som kommer till föräldramötet? Det är katastrof' ... (GP, 2015-03-21: 6-7)

'Vakna, för fan! Om ni inte tar hand om era barn, blir det andra som fostrar dem' (GP, 2015-03-22: 6-7)

Enligt Börjesson och Rehn (2009) kommer sociala kategorier med ett särskilt innehåll och de aktiviteter eller passiviteter som medföljer dessa kategorier, är oundvikliga. Med dessa kategorier följer alltså ett särskilt innehåll avseende livsstil, beteenden och svagheter (*ibid.*). Utifrån denna diskussion så visar även vår analys av vårt empiriska material och de ovan nämnda citaten att föräldrarna kategoriseras som just föräldrar, och innehållet som knyts till denna kategori är ansvarslöshet och brist på engagemang. Att tillskriva en grupp människor sämre moraliska värden kan, enligt Jönhill (2012), skapa en distinktion mellan *vi och dem*. Vad Göteborgs Postens publicering av artiklar innehållande citat som liknar de ovan nämnda kan bidra till, är således en föreställning om att föräldraskapet i Biskopsgården fungerar sämre än i andra områden.

Citaten som nämns i detta avsnitt kan även kopplas samman med Sernhede och Johanssons (2006) beskrivning av ett mer individualiserat samhälle som bland annat har bidragit till att sociala klyftor blivit djupare. Artiklarna som citaten hämtats från bidrar alltså till att skapa en bild av att ansvaret för händelser som inträffar i Biskopsgården ligger på individnivå och inte på samhällsnivå. Artiklarna riktar ljus mot föräldrarnas bristande förmågor och inte samhällets bristande engagemang och resurser. Utifrån Faircloughs (2003) diskussion om sociala aktörer kan man alltså i detta avsnitt även urskilja en specifik grupp; föräldrar i förorten. Fairclough menar att skildringen av denna opersonliga, men än dock definierade grupp, kan leda till att människorna som ingår i denna grupp avhumaniseras. För dessa föräldrar kan detta alltså innebära att de inte betraktas

som människor i första hand, utan att de först och främst betraktas som förortsföräldrar med bristande fostringsförmågor.

Skolans ansvar

I vårt empiriska material så porträtteras ofta skolan som en viktig institution i det förebyggande arbetet för att förhindra att unga människor hamnar i destruktiva mönster som kan leda till exempelvis kriminalitet. Således är vår tolkning att skolan är ett väsentligt tema att diskutera i förhållande till diskursen om ansvar. I citatet som följer görs det tydligt att skolan bär ett betydande ansvar i att "rädda" barnen från Biskopsgården, innan det är för sent.

'Varje lärare och rektor har ett ansvar att rapportera misstankar om att elever hamnar i fel spår'... (GP, 2015-03-21: 5-6)

Enligt Boréus (2015) handlar kritisk diskursanalys bland annat om att analysera vad som sägs explicit, samt vad som är underförstått och förgivettaget. Winther Jørgensen och Philips (2000) refererar till Faircloughs kritiska diskursanalys och diskuterar det grammatiska elementet modalitet (som definieras i kapitel 5). Enligt författarna så är sanning ett slags modalitet och denna avser att skribenten fullständigt instämmer i sitt påstående. De lyfter även fram ett exempel som visar att massmedier använder sig av modaliteter när de lägger fram tolkningar som om de vore fakta. Citatet som följer illustrerar detta på ett tydligt sätt.

Om inte kraftfulla insatser görs, i mellanstadiet, går det snett för dessa barn. (GP, 2015-03-22: 6-7)

Vår tolkning är att det som explicit framkommer i citatet ovan är att skolan har ansvar att ingripa, samt tillhandahålla insatser som förhindrar att elever väljer destruktiva vägar i livet. Det som framkommer underförstått är att insatser *krävs* för att eleverna inte ska hamna snett. Detta citat kan således analyseras och förstås utifrån modalitet. Eftersom skribenten skriver "går det snett" istället för "kan det gå snett", så är vår tolkning att detta citat med stor sannolikhet kan tolkas som faktabaserat och definitivt. Texter som innehåller citat av denna karaktär kan,

utifrån Faircloughs (2003) modalitetsbegrepp, innebära att läsarna tolkar det skrivna ordet som sanning, utan att ifrågasätta innebörden och den egentliga sanningshalten i texten. Ett ytterligare citat som kan tolkas utifrån modalitetsbegreppet följer nedan.

...Ska vi vara krassa är en orsak till skjutningarna skolsystemets
bristande kompensatoriska förmåga. (GP, 2015-03-26: 4-5)

I detta citat skriver skribenten ”är en orsak” istället för ”kan vara en orsak”. Eftersom även detta citat presenteras som en självklart påstående som skribenten tycks instämma i, så kan detta således också tolkas som just självklart och sant (Fairclough, 2003).

Politikens ansvar

I vårt empiriska material så lyfts även politikens ansvar i många fall fram som en betydande grund för skapandet av en tryggare miljö i Biskopsgården. I många av våra analyserade artiklar lyfter skribenterna citat som ropar på samhällets hjälp att reducera boendesegregation, kriminalitet och utanförskap. Vanligt förekommande är bilden av att politiken sviker och att invånarna är besvikna på samhället i stort. Detta illustreras i citaten nedan.

Nu måste svenska politiker ta ansvar... (GP, 2015-03-21: 5-6)

...Om det ska ha någon chans att lyckas kommer det att krävas
betydande engagemang från politiker... (GP, 2015-03-23: 2)

Sverige kallas för ett välfärdssamhälle, men blöder. Snälla politiker:
hör på oss nu! SOS för Sverige och SOS för Göteborg, vi behöver er
hjälp nu! (GP, 2015-03-24: 5-6)

’Det känns som att man inte tar oss i Biskopsgården på allvar. Vi har
gått på varje möte, vi har sagt till politikerna att de borde komma hit.
Men inget händer’... (GP, 2015-03-29: 6-9)

Enligt Engelstad (2006) så existerar makten överallt och den har även förmågan att få något att inträffa. Utifrån ovan nämnda citat kan vi därför fundera på huruvida maktbegreppet kan sammankopplas med de förväntningar som riktas mot politik och politiker i vårt empiriska material. Steven Lukes första dimension av makt, som diskuteras av Börjesson och Rehn (2009), beskriver makt som synlig och att denna främst uppenbaras i kontexter då politiska beslut ska fattas. Att skribenterna publicerar artiklar som illustrerar förväntningar på politik och politiker kan således tolkas som en strategi att försöka påverka politiska frågor och prioriteringar.

Utifrån citaten som presenteras kan vi även utläsa intertextualitet, då skribenterna följer liknande spår i sin argumentation avseende politikens ansvar (Fairclough, 1995). Utifrån Faircloughs beskrivning av intertextualitet är vår tolkning att skribenterna i dessa artiklar använder sig av ett likformigt språk och att de grundar sina argument i texter som publicerats tidigare.

En stor andel av vårt empiriska material har också vittnat om att politiken bär en del av ansvaret för att Göteborgs stad präglas av utanförskap och stigmatisering. Detta illustreras i citatet nedan.

...’Politikerna får svara på varför det är så uppdelat mellan invandrare och svenskar i olika stadsdelar. [---] Våra barn skulle ha vuxit upp tillsammans. Då hade vi sluppit vi och ni. Då hade det bara funnits ett vi’ (GP, 2015-02-21: 42-43)

Citatet ovan vittnar också om att politiken bär ansvar för att det skapats en distinktion mellan invandrare och svenskar, som resulterat i att man skiljer mellan *vi och dem*. Enligt Strömbäck (2009) har medier och journalistik, som tidigare klargjorts, makt att påverka publikens åsikter. Utifrån ett socialkonstruktivistiskt perspektiv så tolkar vi det som att de åsikter och ställningstaganden som publiceras frekvent i Göteborgs Posten, till exempel att politiken har ansvar för händelser som inträffar i Biskopsgården, av publiken kan komma att uppfattas som rätt och riktigt.

Skillnader i diskursen om ansvar

Diskursen om ansvar förekommer både före och efter skjutningen på Vårväderstorget den 18 mars 2015. En skillnad vi kan se är dock att artiklarna som innefattas av denna diskurs ökade i antal efter händelsen. Efter händelsen tenderade artiklarna även att fokusera mer på att diskutera ansvar i relation till förebyggande insatser för att motverka våld och gängkonstellationer, jämfört med innan händelsen då de tenderade att diskutera ansvar i relation till mer övergripande problematik som exempelvis utanförskap och segregation. Det som alla artiklar har gemensamt är dock att de fokuserar på att lägga ansvaret på politisk nivå. Exempel på citat som framkommit i artiklar innan skjutningen på Vårväderstorget följer nedan.

’Många känner sig utanför samhället. [---] Politikerna får svara på varför det är så uppdelat mellan invandrare och svenskar i olika stadsdelar’ ... (GP, 2015-02-21: 42-43)

...Den situation svensk skola står inför är alarmerande, ur såväl individ- som samhällsperspektiv... [---] Risken är stor att vi bevittnar framväxten av en ny, etnifierad underklass vars utanförskap dessutom riskerar att gå i arv...(GP, 2015-03-10: 2)

Utifrån vårt empiriska material så tolkar vi det som att dramatiska händelser, som till exempel skjutningen på Vårväderstorget, kan ge medier förutsättningar att skapa politisk debatt kring problematik som funnits tidigare, men inte uppmärksammas i samma utsträckning. Utifrån Steven Lukes första dimension av makt, som diskuteras av Börjesson och Rehn (2009), kan vi således tänka oss att artiklar som existerar inom diskursen ansvar förekommer i stor utsträckning när skribenterna vill synliggöra problematik som anses behöva lösas med hjälp av, framförallt, politiska insatser. Om vi relaterar diskursen om ansvar till vår tidigare forskning, beskriver Liljeholm Hansson (2014) i sin avhandling vad invånare i Göteborgsförorter själva anger som orsak till problem med kriminalitet och kriminella gäng. Det hon kommer fram till i sin avhandling är att de vanligaste förklaringarna beskriver att problemen skulle vara reaktioner på att man stämplats

som avvikande, reaktioner ojämlikheter och orättvisor i samhället, samt personliga vinster och motiv. Översätter vi detta till en diskussion om ansvar, tolkar vi det som att de tillfrågade i Liljeholm Hanssons studie beskriver mediernas, samhällets, politikens och individens ansvar. Det vi hittat i vårt empiriska material diskuterar dock främst det politiska ansvaret. Så även om tidigare studier visar att det finns alternativa bilder av vem som bär ansvaret, är det alltså politiken som ställs ansvarig för lösningar i den dominerande diskursen, både innan och efter skjutningen vid Vårväderstorget.

7. Slutsats

Syftet med vår studie var att göra en kritisk diskursanalys om hur Göteborgs Posten skildrar förorten Biskopsgården under perioden 18 februari till 18 april 2015. Vi kommer i detta avsnitt att sammanfatta och presentera den analys som genomförts och de svar vi funnit på våra frågeställningar. Under rubriken “Teman och diskurser” kommer vi att besvara våra två första frågeställningar. Därefter kommer vi att besvara vår tredje frågeställning under rubriken “Diskursiva skillnader innan och efter skjutningen vid Vårväderstorget”.

Teman och diskurser

Segregation och *etnicitet* var två av de teman som framträdde och återkom i artiklarna. Vår tolkning var att dessa teman illustrerade och benämnde orsaker till ett utanförskap som beskrivs i tidningens artiklar. *Utanförskap* benämner vi således en av de diskurser vi identifierat i vår studie.

Biskopsgården beskrivs genomgående i vårt empiriska material som en segregerad plats en negativ klang. Urban (2008) har beskrivit att detta ofta är fallet då man talar om segregation i offentlig debatt, och att begreppet ofta fått bli synonymt med exempelvis arbetslöshet och utanförskap. Denna linje följer även de artiklar vi studerat i Göteborgs Posten. Detta innebär att Göteborgs Postens artiklar innehåller argument som bygger på tidigare texter, både egna och andras; de bygger på Faircloughs (1995) förståelse av intertextualitet. Dessutom har många av artiklarna hög modalitet; att Biskopsgården är segregerat beskrivs med språk som signalerar att detta är en obestridd sanning. På detta sätt upprätthåller och följer man den dominerande diskursordningen när det gäller segregation. I artiklarna beskrevs segregation i samband med arbetslöshet, låg inkomst och dåliga skolresultat vilket exemplifierades i ett antal citat. I flera av artiklarna jämfördes Biskopsgården med en närliggande förort, Torslanda, där invånarna statistiskt sett har bättre levnadsvillkor. Man använder dock aldrig ordet segregerat för att beskriva Torslanda i artiklarna. Segregation används alltså, i likhet med Urbans (2008) beskrivning av begreppet, när det handlar

om bostadsområden med sämre levnadsvillkor, där invånarna till stor del är människor som är födda i ett annat land, eller har föräldrar som är födda i ett annat land än Sverige.

Då vi studerade vårt empiriska material blev det tydligt att ofta då man talar om invånare i Biskopsgården, handlar det om människor med annan etnicitet än svensk. Det görs förstås med namn som klingar utländskt, men också genom indikationer som ges genom att man beskriver att invånaren i fråga kommer att få många gäster från utlandet eller att personen kommit tillbaka från en vistelse i ett annat land. Mycket av det som skrivs i artiklarna avseende etnicitet, har vi kunnat relatera till bland annat van Dijks (1992) och Jönhills (2012) diskussioner om skapandet av ett *vi och dem*, där *vi* symboliserar majoritetssamhället och *dem* representerar etniska minoritetsgrupper. Dessa minoritetsgrupper tillskrivs ofta, enligt dessa författare, negativa egenskaper. Detta har vi också funnit i artiklarna vi studerat, där man förknippar invånarna, och således etniska minoritetsgrupper, med kriminalitet och dåliga skolresultat. I vår undersökning såg vi även en intertextualitet i temat etnicitet, där majoriteten av artiklarna alltså följde samma argumentation. Således upprätthåller Göteborgs Posten, enligt vår tolkning, den dominerande diskurs om etniska minoritetsgrupper som sammanfaller med utanförskap.

Unga män och gäng var de två teman som tydligast framträdde i diskursen om *kriminalitet*. Utifrån analysen av artiklarna som behandlade dessa teman så visade det sig att Göteborgs Posten ofta beskriver att våldsamma händelser orsakas av unga män, ofta med kopplingar till gäng.

I vårt empiriska material så visade det sig att unga män ofta skildras som att de misstänks vara eller är, kriminella. Analysen av artiklarna visade även att dessa unga män ofta benämns i samband med våldsbrott och skjutningar. Många av de artiklar som vi analyserat har vittnat om att skribenterna använder språkets makt för att upprätthålla diskursen om kriminalitet. Mycket av det som skrivs om unga män har vi kunnat relatera till Goffmans (2014) föreställningar om ”avvikande” och ”stigmatisering”. Genom att Göteborgs Posten skildrar dessa unga män som kriminella så kan detta bidra till att omgivningen bemöter dem negativt, vilket i

sin tur kan försätta dem i stigma. Vi har även kunnat relatera det som skrivs om detta tema till Faircloughs (1995) diskussion om vikten av att se till det som utesluts ur texten. Utifrån vårt empiriska material så kunde vi således konstatera att kvinnor sällan förekom i diskussioner som berör våld och kriminalitet i förorten.

Även temat gäng framträdde tydligt i analysen av vårt empiriska material och nästan samtliga artiklar som belyste diskursen kriminalitet diskuterade även gäng som orsak till brottslighet i Biskopsgården. Vanligt förekommande i de artiklar där skribenterna diskuterar temat gäng, är att de använder sig av dramatiska begrepp och formuleringar för att beskriva specifika händelser. Enligt Bergström och Boréus (2012) är detta en metod som medier använder i syfte att fånga sina läsare. I många av artiklarna som behandlar temat gäng, likställer skribenten ofta dessa med maffia och gangsters. Därför kan det som skrivs i dessa artiklar även relateras till diskussionen om parallellsamhällen. Urban (2008) refererar till Mats Franzén som för en diskussion kring att det finns en oro över att invandrartäta områden som beskrivs som ett hot mot det övriga samhället, ska utvecklas till parallellsamhällen med egna lagar och regler. Att Göteborgs Postens skribenter använder dramatiska ordval i sina beskrivningar om gäng kan alltså innebära att läsaren får en tillspetsad och överdriven bild av Biskopsgården.

I vårt empiriska material om Biskopsgården, framträdde en diskurs om *det farliga området*. Temat som var tydligast i förhållande till denna diskurs var *otrygghet*. I beskrivningen av Biskopsgården som en otrygg och farlig plats, blev Faircloughs (2003) beskrivning av textens sociala aktör relevant. I några citat exemplifierade vi hur aktören var frånvarande i flera av artiklarna, och att man istället hade fokuserat på effekten. Detta kan enligt Fairclough påverka läsaren så att hen uppfattar det som att saker och ting händer av sig själva, utan att någon kan påverka dem. Ur citaten vi exemplifierade i analysen, blev konsekvensen att vi tolkar det som att kriminaliteten och våldet i Biskopsgården är övergrepp som de utsatta inte kan påverka och är hjälplösa i. I några citat beskrevs även hur invånare utanför Biskopsgården bör vara oroliga över våldet. Vår tolkning är således att man för en diskussion om Biskopsgården som en såpass otrygg plats att otryggheten sprider sig till övriga stadsdelar. I diskursen om Biskopsgården och

det farliga området, fann vi förvisso artiklar där några intervjupersoner hävdade motsatsen; att Biskopsgården är en trygg plats. Dessa artiklar tolkade vi som försök till att lyfta fram alternativa diskurser om förorten.

I diskursen om *ansvar* framträdde och återkom följande teman; *föräldrarnas ansvar*, *skolans ansvar* och *politikens ansvar*. Under analysen av vårt empiriska material så kunde vi urskilja ett mönster av att Göteborgs Postens artiklar porträtterar olika bilder av vem som bär ansvaret för det utanförskap, den kriminalitet och den bristande känsla av trygghet som vissa känner av i Biskopsgården.

Under vår analys fann vi en stor mängd artiklar som förmedlar bilden av att dramatiska händelser skulle begränsas eller upphöra om föräldrar i Biskopsgården tar ansvar för att uppfostra sina barn. Något som tydligt framgår i dessa artiklar är att de skildrar föräldrarna som en homogen grupp med bristande förmågor och sämre moraliska värderingar. Enligt Jönhill (2012) kan tillskrivning av sådana egenskaper leda till att en distinktion mellan *vi* och *dem* skapas, där *vi* representerar de välfungerande föräldrarna utanför förorten, och där *dem* utgör exempel på icke ansvarstagande föräldrar i förorten. Dessa artiklar förmedlar även en bild av att ansvaret för Biskopsgården vilar på individer och inte på samhället. Mycket av det som skrivs i artiklarna bidrar till att man kan urskilja en specifik grupp; föräldrar i förorten. Denna kan förstås utifrån Faircloughs (2003) diskussion om sociala aktörer. Han menar att skildringen av denna grupp kan resultera i att de människor som ingår i gruppen avhumaniseras på så sätt att de i första hand betraktas som bristande förortsföräldrar, och inte människor.

Ett ytterligare tema som framträder tydligt i förhållande till diskursen om ansvar är skolans ansvar. I vårt empiriska material så skildras skolan ofta som en viktig del i det förebyggande arbetet, med syfte att hålla unga människor utanför destruktivitet och kriminalitet. Under vår analys så visade det sig att många av dessa artiklar har hög modalitet, vilket innebär att skribenterna skildrar skolans ansvar som en obestridd sanning. Enligt Fairclough (2003) så innebär detta att mycket av det som skrivs, avseende skolans ansvar, kan tolkas som faktabaserat

och definitivt. Alltså, om inte skolan tar sitt ansvar kommer med all säkerhet ungdomarna hamna i kriminalitet och destruktivitet.

Det sista temat som framkommer i diskursen om ansvar är politikens ansvar. Detta skildras som en betydande del i skapandet av en tryggare miljö i Biskopsgården. I många av artiklarna framträder bilden av en politik som sviker, istället för att ta ansvar. Många av dessa texter skildrar förväntningar och strategier för att försöka påverka politiska frågor, och kan därför relateras till Steven Lukes första dimension av makt (Börjesson och Rehn, 2009). I artiklarna som diskuterar politikens ansvar kan vi även utläsa intertextualitet, eftersom skribenterna använder ett likformigt språk, samt baserar sina argument i texter som redan publicerats (Fairclough, 1995). Diskursen ansvar upprätthålls genom att Göteborgs Posten frekvent publicerar artiklar där olika teman talar för vems ansvar det bör vara, att göra Biskopsgården till en trygg plats.

Diskursiva skillnader innan och efter skjutningen vid

Vårväderstorget

Ett generellt mönster som vi uppmärksammade, var att efter datumet då skjutningen vid Vårväderstorget ägde rum ökade antalet artiklar som behandlade samtliga teman i förhållande till Biskopsgården. Detta kan också noteras om man studerar de datum från vilka våra citat är hämtade; majoriteten av citaten är hämtade ur artiklar daterade efter den 18 mars 2015.

När det gäller diskursen om *utanförskap* fann vi i vårt material endast ett fåtal artiklar som berörde dessa teman perioden innan skjutningen vid Vårväderstorget. De artiklar som vi fann, avvek inte från den dominerande diskursen som kopplade både etnicitet och segregation till negativa egenskaper som kriminalitet, dåliga skolresultat och integrationsproblem.

I diskursen om *kriminalitet* uppmärksammade vi, förutom en skillnad i mängden publicerade artiklar före och efter skjutningen på Vårväderstorget, även en skillnad på vilka begrepp som framträdde under respektive tidsperiod. Under tiden

före skjutningen så visade det sig att många artiklar diskuterade kriminalitet utifrån en mer allmän karaktär; de diskuterade alltså främst händelser som inte hängde samman, och som behandlade olika typer av kriminalitet som exempelvis förtal och skadegörelse. Efter skjutningen vid Vårväderstorget framträdde däremot ett mönster av att nästan samtliga artiklar inom diskursen om kriminalitet talade om gäng och våld.

I diskursen om *det farliga området* fann vi också, precis som vad gäller de andra diskurserna, ytterst få artiklar som beskriver trygghet. De artiklar som berörde diskursen innan skjutningen, visade sig dock driva en något annorlunda diskussion jämfört med artiklarna från tiden efter skjutningen. I analysen exemplifierar vi detta i några citat, där invånare i Biskopsgården får komma till tals och beskriver att de trivs och känner sig trygga i sitt område. Detta relateras till det som van Dijk (2005) beskriver om presentation av alternativa diskurser, och att en sådan diskurs måste få stöd hos en majoritet av eliten inom media, forskning och politik innan den kan få något genomslag. Det visar sig genom vår analys och tolkning av resultatet, att de flesta artiklar i vårt material följer en dominerande diskurs som beskriver Biskopsgården som otryggt, och att dessa artiklar publicerades främst tiden efter den 18 mars 2015. Därmed blir det, i alla fall under denna period, och enligt van Dijks förklaring, svårt för en alternativ diskurs att få erkännande.

Gällande diskursen om *ansvar* kunde vi efter skjutningen på Vårväderstorget, se skillnaden att skribenterna började lägga betydligt mer fokus på att diskutera ansvar i förhållande till kriminalitet, gäng och våld. Innan händelsen diskuterades ansvar, men i relation till övergripande problematik som exempelvis utanförskap och segregation. Något som var gemensamt i samtliga artiklar inom diskursen om ansvar, var att de verkade uppmärksamma en slags diskussion om vart ansvaret låg; hos föräldrarna, skolan eller politiken. Vi tenderade även att skönja ett mönster i att våra teman inom denna diskurs i många fall framträdde i syfte att väcka debatt och skapa politisk förändring.

8. Avslutande diskussion och förslag till vidare forskning

Ett generellt maktmönster som präglar majoriteten av våra analyserade artiklar är att somliga grupper av invånare i Biskopsgården blir omnämnda mycket, medan andra ignoreras och osynliggörs. Detta är enligt Brune (2008) ett mönster i svenska medier, där eliten har formulerat frågor och verklighetsbeskrivningar och sedan låtit människor komma till tals som kan bekräfta dessa beskrivningar. I likhet med det som Brune beskriver, bidrar detta också till att de människor som tar plats i media får representera hela Biskopsgårdens befolkning som trots varierande etniska härkomster, religioner och språk reduceras till en enda homogen grupp.

I vår studie har vi sett att de flesta artiklar som berör Biskopsgården handlar om brott och våld, samt sociala problem som behöver lösas. Som tidigare nämnts har vi också sett en markant ökning av artiklar som berör Biskopsgården perioden efter händelsen vid Vårväderstorget. Detta tolkar vi som en spegling av Göteborgs Postens grund för vad som är nyheter, vilken främst verkar vara händelseinriktad. Brune (2008) refererar till Halloran som har påpekat att mönster likt dessa kan medföra att minoritetsgrupper måste vara inblandade i något negativt för att uppmärksammas i media.

Börjesson och Rehn (2009) förklarar att, för att någon ska få gehör för sina motmaktstrategier krävs att ett offerskap erkänns. Något som vi finner intressant i vårt empiriska material, är att vi tycker oss se en skiftning i hur makt och motmakt byter skepnad i den undersökta perioden. Datumet innan den 18 mars 2015, alltså innan skjutningen vid Vårväderstorget, har vi funnit artiklar där man låter invånare i Biskopsgården komma till tals. Här verkar det (som nämnts i kapitel 6) som att man försöker presentera en alternativ diskurs där man låter invånare definiera problem och lösningar. Det beskrivs som att de problem som finns ligger på en strukturell nivå och kan lösas med både politiska och individuella medel. Kopplar vi detta till Faircloughs (2003) beskrivning av sociala aktörer i texter, så kan vi i dessa artiklar se att det ofta finns en aktör som bär

ansvaret för detta. Utifrån vår tolkning är det i artiklarna som publicerades mellan den 18 februari och 18 mars, främst invånare i Biskopsgården som får anta det offerskap som Börjesson och Rehn (2009) beskriver. När händelsen vid Vårväderstorget hade ägt rum, flyttades dock fokus till att låta övriga invånare i Göteborg anta rollerna som offer för våldet i Biskopsgården.

Vi har genom vår tidigare forskning, samt övriga källor som vi läst och använt oss av i studien, förstått att den dominerande diskursen i media om förorten och dess invånare är problematisk och kännetecknas av negativitet, social oro och utsatthet. Nyhetsrapporteringen fokuseras på våld, kriminalitet och integrationsproblem (Brune, 2008; Ericsson et al., 2002; van Dijk, 2005). Att diskursen förblir på detta vis, kan enligt Fairclough (1995) ha med politiska intressen att göra. Som Börjesson och Rehn (2009) beskriver, betyder offerskapets placering både förpliktelser och fördelar. Offerrollen flyttas alltså enligt vår tolkning från invånarna i Biskopsgården (och däribland även de som sysslar med kriminalitet), till den övriga befolkningen. Detta skulle i det långa loppet kunna innebära förändrade politiska motiv som exempelvis hårdare straff och övervakning.

Sernhede (2002) förklarar hur ett behov av att skydda sin egen förort och identitet kan skapas då man bor i ett stigmatiserat område. Detta kan enligt författaren också leda till att invånarna försöker vinna respekt genom att faktiskt leva upp till de skildringar som skapas i media. Att Göteborgs Posten upprätthåller den dominerande och relativt negativa diskursen avseende Biskopsgården som vi kunnat urskilja, kan alltså möjligen också reproducera missförhållanden och bidra till en slags självuppfyllande profetia för invånarna i området.

En intressant fråga till vidare forskning skulle kunna vara att analysera hur journalistikens innehåll varierar beroende på vilket politiskt parti som styr Sverige, alltså utforska vilket inflytande politiken har över journalistikens innehåll för att se vilka motiv och intressen som ligger bakom det som publiceras i media. Vår studie speglar en kort period, utifrån en enda medieproducent, avseende diskursen om förorten. Vi ser att denna diskurs överlag kastar negativt ljus över förorten och dess invånare. Vår uppfattning är också att stödet för främlingsfientliga politiska partier under de senaste åren har ökat, i Sverige men även i andra länder. För

framtida forskning hade det därför varit intressant att studera en längre period, några år bakåt, för att se hur diskursen om förorten och dess invånare förändrats, om den har förändrats? Eftersom media har stor inverkan på hur människor uppfattar verkligheten, ställer vi oss frågan om det kan vara just media som bidragit till att främlingsfientligheten kunnat frodas. Eller är det tvärtom, att det politiska klimatet i samhället har påverkat hur media skildrar förorten och dess invånare? Vidare hade det med etnografiska studier eller intervjustudier varit intressant att undersöka hur stort inflytande journalister har över vad som publiceras i olika dags- och kvällstidningar.

Avslutningsvis vill vi återigen belysa det som Bergström och Boréus (2012) påpekar om att diskursanalytikern kan komma att bli en del av någon av de diskurser som förekommer i studien. I vår analys av artiklarna i Göteborgs Posten, har vårt syfte varit att beskriva de diskurser som under en given tidsperiod framträder och upprätthålls i relation till förorten Biskopsgården. Vad vi däremot inte har gjort, är att formulera någon alternativ skildring av området och dess invånare. Vi har diskuterat och återupprepat de beskrivningar som gjorts i Göteborgs Posten, och kan därmed ha blivit delar av de framträdande diskurserna. Trots att vi ifrågasatt och problematiserat den skildring som Göteborgs Posten gör, så kan vi inte hävda att denna skildring ger en felaktig bild av verkligheten. Vår förhoppning är dock att vår studie kunnat bidra till en kritisk medvetenhet i förhållande till medias beskrivningar av verkligheten i förorten, samt inspiration till ett sökande efter alternativa framställningar och skildringar.

9. Referenslista

- Amnestål, P., Hagerfors, A-M., Hansson, J., Hühne von Seth, M., Häger, B., Rosell, A. & Stenholm, O. (2005) *Så arbetar en journalist*. Stockholm: Liber.
- Barlebo Wenneberg, S. (2001) *Socialkonstruktivism - positioner, problem och perspektiv*. Stockholm: Liber.
- Bergström, G. & Boréus, K. (2012) "Diskursanalys" i Bergström, Göran & Boréus, Kristina, (red.): *Textens mening och makt - Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur.
- Bergström, G. & Boréus, K. (2012) "Samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys" i Bergström, G. & Boréus, K., (red.): *Textens mening och makt - Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur.
- Bernler, G. & Johnsson, L. (2001) *Teori för psykosocialt arbete*. Natur och Kultur: Stockholm.
- Boréus, K. (2015) "Diskursanalys" i Ahrne, Göran & Svensson, Peter, (red.): *Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber.
- Brottsförebyggande rådet (2016) "Arbeta med utsatta områden"(elektronisk), *Brottsförebyggande rådets officiella hemsida*.
<<https://www.bra.se/bra/forebygga-brott/arbeta-med-utsatta-omraden.html>>
(2016-11-03)
- Brune, Y. (2004) *Nyheter från gränsen: tre studier i journalistik om "invandrare", flyktingar och rasistiskt våld*. Göteborg: Institutionen för journalistik och masskommunikation.
- Brune, Y. (2008) "Bilden av invandrare i svenska nyhetsmedier" i Mehrdad Darvishpour & Charles Westin, (red.): *Migration och Etnicitet - Perspektiv på ett mångkulturellt Sverige*. Lund: Studentlitteratur.
- Bryman, A. (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Liber.
- Bowen, G. A. (2009) "Document Analysis as a Qualitative Research Method", *Qualitative Research Journal*. 9, 2, 27-40.

- Börjesson, M. & Rehn, A. (2009) *Makt*. Malmö: Liber.
- David, M. & D. Sutton, C. (2016) *Samhällsvetenskaplig metod*. Lund: Studentlitteratur.
- Denscombe, M. (2016) *Forskningshandboken - För småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Lund: Studentlitteratur.
- Elsrud, T. & Lalander, P. (2007) "Projekt Norrliden - Om småstadspressens etnifiering och genderisering av en förort" *Sociologisk forskning*, Volym 44, 6-25.
- Engelstad, F. (2006): *Vad är makt?* Stockholm: Natur och Kultur.
- Ericsson, U., Molina, I. & Ristilampi, P. (2002) *Miljonprogram och media: Föreställningar om människor och förorter*. Stockholm: Riksantikvarieämbetet.
- Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson H. & Wängnerud, L. (2012) *Metodpraktikan - Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts Juridik.
- Estrada, F. (2006) "Ökar verkligen brottsligheten?" i Pihlblad, Maud, (red.): *Trygghetens dilemma - Tillit, risker, säkerhet. Dokumentation av 2006 års Forsa-symposium*. Göteborg: Forsa Väst, Tryggare och Mänskligare Göteborg.
- Fairclough, N. (1995) *Critical discourse analysis*. Essex: Longman Group Limited.
- Fairclough, N. (2003) *Analysing Discourse - Textual analysis for social research*. Oxon: Routledge.
- Forkby, T. & Liljeholm Hansson, S. (2011) *Kampen för att bli Någon: Bilder av förorten och riskfyllda utvecklingsvägar i Göteborg*. Göteborg: FoU i Väst.
- Goffman, E. (2014) *Stigma - Den avvikandes roll och identitet*. Lund: Studentlitteratur.
- Göteborgs Posten (2016) *Göteborgs-Posten - lokalsinne i världsklass*. Göteborgs Posten. <<http://info.gp.se>> (Hämtad: 2016-11-03).

- Göteborgs Stad (2016) "Befolkning och geografi i Västra Hisingens stadsdelsförvaltning" (elektronisk)
<<http://goteborg.se/wps/portal/start/kommun-o-politik/kommunens-organisation/forvaltningar/stadsdelsforvaltningar/vastra-hisingens-stadsdelsforvaltning/om-forvaltningen/befolkning-och-geografi>> (Hämtad: 2016-10-21).
- Göteborgs Tingsrätt (2016) "Dom i målet om skjutningen på Vårvåderstorget" (elektronisk). *Sveriges Domstolars officiella hemsida*.
<<http://www.goteborgstingsratt.domstol.se/Om-tingsratten/Nyheter-och-pessmeddelanden/Dom-i-malet-om-skjutningen-pa-Varvaderstorget/>> (Hämtad: 2016-10-21).
- Hallin, H-E. & Hallström, J. (2003) *Mediekunskap och Mediekommunikation*. Stockholm: Bonnier utbildning.
- Jacobsen, D.I. (2012) *Förståelse, beskrivning och förklaring: Introduktion till samhällsvetenskaplig metod för hälsovård och socialt arbete*. Lund: Studentlitteratur.
- Jacobsson, K., Thelander, J. & Wåsterfors, D. (2010) *Sociologi för socionomer. En stående inbjudan*. Malmö: Gleerups.
- Jönhill, J.I. (2012) *Inklusion och exklusion - En distinktion som gör skillnad i det mångkulturella samhället*. Malmö: Liber.
- Kamali, M. (2005) "Ett europeiskt dilemma - Strukturell/institutionell diskriminering" i de los Reyes, Paulina & Kamali, Masoud, (red.): *Bortom Vi och Dom - Teoretiska reflektioner om makt, integration och strukturell diskriminering*. (SOU 2005:41). S. 29-70.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2014) *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.
- Liljeholm Hansson, S. (2014) *Berättelser om ungdomsgång i förorten - Genus, makt och moral*. Göteborg: Göteborgs Universitet, Institutionen för socialt arbete.

- Linné, P. (2015) Dådet misstänks ha varit en hämndaktion. *Göteborgs Posten*. 21 mars.
- <<http://www.gp.se/nyheter/g%C3%B6teborg/skotted%C3%A5det-misst%C3%A4nks-vara-brutal-h%C3%A4mndaktion-1.70033>> (Hämtad: 2016-10-21).
- May, T. (2013) *Samhällsvetenskaplig forskning*. Lund: Studentlitteratur.
- Molina, I. (1997) *Stadens rasifiering*. Uppsala: Uppsala universitet, Kulturhistoriska institutionen.
- Olsson, S. & Törnquist, A. (2009) *Förorten - insatser och utveckling under 40 år*. Stockholm: Arkus.
- Olsson, D. (2015) Skotten gav eko i världen. *Göteborgs Posten*. 19 mars.
- <<http://www.gp.se/nyheter/göteborg/skotten-gav-eko-i-världen-1.69247>> (Hämtad: 2016-11-03).
- Petersson, L. & Pettersson, Å. (2007) *Massmedier*. Malmö: Liber.
- Polisen (2015) *Utsatta områden - sociala risker, kollektiv förmåga och oönskade händelser*. Nationella operativa avdelningen: Stockholm.
- Potter, J. & Wetherell, M. (1987) *Discourse and Social Psychology*. London: Sage.
- Sernhede, O. (2002) *Alienation is my Nation*. Stockholm: Ordfront.
- Sernhede, O. (2003) "Förorten som exil - Loïc J.D. Wacquant och postindustriella fattigdomsmönster" i Johansson, T. & Sernhede, Ove, (red.): *Urbanitetens omvandlingar - Kultur och identitet i den postindustriella staden*. Göteborg: Daidalos AB.
- Sernhede, O. & Johansson, T. (2006) "Postindustrialism, globala städer och migration" i Johansson, T. & Sernhede, O., (red.): *Storstadens omvandlingar - Postindustrialism, globalisering och migration*. Göteborg: Daidalos AB.
- SOU 2006: 21. Camauër, L. & Nohrstedt, S. A. *Mediernas Vi och Dom: Mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen. Rapport av Utredningen om makt, integration och strukturell diskriminering*. Stockholm.

- Strömbäck, J. (2009) *Makt, medier och samhälle - En introduktion till politisk kommunikation*. Stockholm: SNS Förlag.
- Strömbäck, J. (2014) *Makt, medier och samhälle - En introduktion till politisk kommunikation*. Lund: Studentlitteratur.
- Urban, S. (2008) "Etnisk boendesegregation - en korsningsfråga" i Mehrdad Darvishpour & Charles Westin, (red.): *Migration och Etnicitet - Perspektiv på ett mångkulturellt Sverige*. Lund: Studentlitteratur.
- van Dijk, T. A. (1992) "Racism, elites, and conversation" *Atlantis*. 14, 1, 201-257.
- van Dijk, T. A. (2005) "Elitdiskurser och institutionell rasism" i de los Reyes, Paulina & Kamali, Masoud, (red.): *Bortom Vi och Dom - Teoretiska reflektioner om makt, integration och strukturell diskriminering*. (SOU 2005:41). S. 113-137.
- Vetenskapsrådet (2002) *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet.
- Weibull, L. & Wadbring, I. (2014) *Massmedier - Nya villkor för press, radio och tv i det digitala medielandskapet*. Stockholm: Ekerlids förlag.
- Wikström, H. (2009) *Etnicitet*. Malmö: Liber
- Winther Jørgensen, M. & Philips, L. (2000) *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.

10. Bilaga

Artiklar hämtade från Göteborgs Posten via Mediearkivet 2016-10-31:

- 2015-02-20: Larsson, A. – *Uthängningen kan vara förtal.*
- 2015-02-21: Olsson, M. – *En kämpe för Biskopsgården.*
- 2015-02-22: Lundberg, J. & Olsson, M. – *Sharis trivs och känner trygghet.*
- 2015-02-23: Olsson, M. – *Hyllar kraften i Biskopsgården.*
- 2015-02-27: Göteborgs Posten – *Ännu en bilbrand i Biskopsgården.*
- 2015-02-27: Sydвик, P. – *Fyra av fem känner sig trygga i Biskop.*
- 2015-02-28: Britz, S. – *Rocky åt fiskekrok.*
- 2015-03-10: Bene Perlenberg, C. – *Fria skolvalet bra för integrationen.*
- 2015-03-20: Bene Perlenberg, C. – *Vi är nu alla måltavlor.*
- 2015-03-20: Björk, E. – *”Man känner aldrig att man går säker”.*
- 2015-03-20: Britz, S. – *Jag hoppas att alla är i chock.*
- 2015-03-20: Höglund, J., Kennedy, M., Linné, P. & Olsson, D. – *Intensiv jakt på spår.*
- 2015-03-20: Lindahl, D. & Sundgren, E. – *Det är tyst på Vårväderstorget.*
- 2015-03-20: Linné, P. & Olsson, D. – *Mäktigaste gänget nu ledarlöst.*
- 2015-03-20: Sydвик, P. – *Likvaka hålls för mördad 25-åring.*
- 2015-03-21: Britz, S. – *Löfven mötte mördads far.*
- 2015-03-21: Johansson, A. & Tornbrant, H. – *Beatrice Ask vill slopa ungas straffrabatter.*
- 2015-03-21: Karimi, A. – *Kriminaliteten ett demokratiproblem.*
- 2015-03-22: Berg, S. & Sydвик, P. – *“Det är en mental våldtäkt”.*
- 2015-03-22: Göteborgs Posten – *Manifestation lyfte fram de unga i Biskopsgården.*
- 2015-03-22: Hagberg, M. & Wahlberg, P. – *Varifrån kommer all denna skam?*
- 2015-03-23: Dorian, H. – *Kan bygget främja integration?*
- 2015-03-23: Göteborgs Posten – *Från Göteborg till Raqqa.*
- 2015-03-24: Domellöf-Wik, M. – *Politiskt samtal vid Vårväderstorget.*
- 2015-03-24: Dorian, H. – *Stor sorg på torget.*
- 2015-03-24: Henriksson, L. – *Ojämligheten i sig är ett permanent våld.*

2015-03-24: Lindström, B. – *Hur kunde det gå så illa?*

2015-03-24: Linné, P. – *Misstankar stärkta mot tre häktade.*

2015-03-24: Nyström, U. – *Löfven tror på skolan och jobben.*

2015-03-24: Panescu, A.M. – *Hög tid att hela ett delat Sverige.*

2015-03-25: Dadgostar, N. – *Var ska lågavlönade bo i framtidens Göteborg?*

2015-03-26: Berg, K. & Struxsjö, V. – *Skolan måste ge eleverna lika förutsättningar.*

2015-03-26: Björk, E. – *Så ska Göteborg bli en tryggare stad.*

2015-03-26: Kennedy, M. – *Beslag av automatvapen ökar.*

2015-03-26: Sydvik, P. – *Bevakning dygnet runt på Sahlgrenska.*

2015-03-28: Lernfelt, M. – *Förorten måste förändras inifrån.*

2015-03-28: Magnusson, J. – *Vi tar höjd för framtiden.*

2015-03-29: Dorian, H. – *De vill ha mer lärarkraft.*

2015-03-29: Dorian, H. – *Rektorn vill se staten ta större ansvar.*

2015-03-29: Johansson, A. – *“Jag vet inte om vi orkar”.*

2015-03-30: Linné, P. & Sundberg, P. – *Mördare bar mask och väst.*

2015-03-30: Linné, P. – *14 mord – men inga dömda.*

2015-04-04: Linné, P. – *Polisen: ”Vi har kontroll”.*

2015-04-04: Linné, P. – *Polis utsatt för dråpförsök vid gripande.*

2015-04-04: Sydvik, P. – *Behandling för avhoppare.*

2015-04-06: Larsson, A. – *Misstänkt gängledare häktad.*

2015-04-07: Larsson, A. & Linné, P. – *Anhöriga som greps släpptes.*

2015-04-16: Linné, P. – *Tre omhäktas för nya vapen- och knarkbrott.*

2015-04-16: Linné, P. – *Åtalad hade en halv miljon i skokartong.*

2015-04-17: Abdulhalim, O., Almawed, M., Elgueta, A., Frejd, I., Haiatleh, N., Halldin, J., Ismail, J., Ivarsson, K., Rojas, T. & Yoonis Khalif, H. – *Låt inte våra ungdomar dö i ett gängkrig.*

2015-04-17: Bene Perlenberg, C. – *Utanförskapet behöver kamma sig.*

2015-04-17: Fransson, D. & Linné, P. – *Tonåringar anhållna för mordet.*

2015-04-17: Grahn-Hinnfors, G., Martinsson, A. & Sundberg, P. – *Så vill politikerna stoppa gängen.*

2015-04-17: Linné, P. – *Risken för hämndaktioner ökar.*

2015-04-18: Göteborgs Posten – *Möte om gängkrig och Jihadistresor.*

2015-04-18: Linné, P. – *Spåren pekar mot samma gäng.*